

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LXXIV. — Izdan in razposlan dné 10. decembra 1892.

(Obsega števil. 204. — 207.)

204.

Ukaz pravosodnega ministerstva z dné 17. novembra 1892. l.

o ustanovitvi okrajnega sodišča Žabie v Galiciji.

Na podstavi §. 2. v zakonu z dné 11. junija 1868. l. (Drž. zak. št. 59.) se v okoliši okrožnega sodišča Kołomyja za občine in graščine Žabie, Krzywórnica in Jasienów górný ustanavlja okrajno sodišče z uradnim sedežem v Žabii.

S pričetkom uradovanja tega sodišča, ki se kesneje določi in oznani, izločijo se zgoraj imenovane občine iz okoliša okrajnega sodišča kossowskega.

Schönborn s. r.

205.

Razglas finančnega ministerstva z dné 23. novembra 1892. l.,

da se je c. k. mala colnija v Perastu pooblastila, cola prosto odpravljati rabljene, oznamenjene, na zaj pošiljane sode.

Dogovorno s c. k. trgovinskim ministerstvom se c. k. mala colnija II. razreda v Perastu pooblašča,

(Slovenisch.)

da iz inozemstva nazaj pošiljane, rabljene, oznamenjene sode, kateri se izkažejo kot vračajoče se obalke od domačih izvoznih pošiljatev, cola prosto odpravlja v zmislu določil abecednega blagovnega spiska k colni tarifi iz leta 1887., opomnje k iskalnici „obalke in shranke“.

Steinbach s. r.

Bacquehem s. r.

206.

Razglas finančnega ministerstva z dné 24. novembra 1892. l.,

s katerim se ustanavlja barva istótnim oznamenilom, ki jih je nameščati na tkaninah v prometu za vezeninsko plemenichenje.

Z ozirom na ukaz z dné 27. marca 1890. l. (Drž. zak. št. 56.) zastran colnijskega postopanja s prometom za vezeninsko plemenichenje se zauka-zuje, da je v dobi od 1. dné januarja do konca junija 1893. l. na tkaninah, ki se uvažajo v prometu za vezeninsko plemenichenje, nameščati istótnne kolke v modri barvi.

Steinbach s. r.

207.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za pravosodje z dné 10. decembra 1892. l.

zastran obratnega pravilnika za železnice po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

(1) V izvršitev §§. 2. in 4. v zakonu z dné 27. oktobra 1892. l. (Drž. zak. št. 187.) zastran izvršitve mednarodnega dogovora z dné 14. oktobra 1890. l. in zastran nekih določil o tovrnem prometu po železnicah, in na podstavi člena VIII. colne in trgovinske zveze z deželami ogerske krone (zakon z dné 27. junija 1878. l. [Drž. zak. št. 62.] in z dné 21. maja 1887. l. [Drž. zak. št. 48.]) ukazujem dogovorno s pravosodnim ministrom, da naj nastopni obratni pravilnik stopi s 1. dném januarja 1893. l. v veljavo na vseh železnicah po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

(2) Istega dné nehajo veljati z ukazom z dné 10. junija 1874. l. (Drž. zak. št. 75.) uvedeni obratni pravilnik in pa dodatki k njemu.

(3) Kraljevo-ogerski trgovinski minister, s katerim sem o tem stopil v dogovor, vkrene ob enem enako naredbo za železnice po deželah ogerske krone.

Na Dunaji, dné 10. decembra 1892 l.

Bacquehem s. r.

Obratni pravilnik

za

železnice po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

I. Uvodna določila.

(1) Določila tega pravilnika se uporabljajo o prometu vseh železnic po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru. O mednarodnem prometu teh železnic se obratni pravilnik uporablja samó v toliko, kolikor ni ta promet vravnán po posebnih določilih.

(2) Določila železničnih uprav, dopolnjujoča obratni pravilnik, dovoljena so po odobrilu nadzor-

nega oblastva. Pravilniku nasprotujoča določila more nadzorno oblastvo dovoliti za železnice manjše važnosti, kakor tudi tam, kjer se to vidi potrebno vsled posebnih obratnih razmér.

(3) Vsa dopolnilna in pravilniku nasprotujoča določila morajo, da bodo veljavna, biti vzprejeta v objavljene tarife. Dovolitev mora biti razvidna iz objave.

II. Splošna določila.

§. 1.

Dolžnosti železničnih služnikov.

(1) Služniki železnic imajo dolžnost, da se v občevanji z občinstvom vedejo odločno, pa vljudno in tudi ugodljivo v mejah svojih služabnih dolžnosti.

(2) Prepovedano jim je, jemati od občinstva kaka vračila ali darila za služabne opravke.

(3) Služnikom je prepovedano kaditi, kadar imajo služabno poslovati z občinstvom.

§. 2.

Naredbe služnikov.

Občinstvo je dolžno, izpolnjevati služabne naredbe služnikov, kadar imajo ti na sebi služabni znak ali kadar so opremljeni z legitimacijo.

§. 3.

Razsojevanje sporov.

Spore med občinstvom in služniki razsoja na postajah postajni načelnik, med vožnjo pak voditelj vlaka.

§. 4.

Pritoževanje.

(1) Pritožbe se morejo služabnim predstojnikom zglaševati ustno ali pismeno in tudi vpisovati v pritožno knjigo, ki jo ima vsaka postaja.

(2) Upravništvo mora brž ko mogoče odgovoriti o vseh pritožbah, katere se zglašajo z imenom in bivališčem pritožnika. Pritožbe o služniku naj tega kolikor moči natančno oznamenijo po njegovem imenu ali številki ali kakem priznaku njegove uniforme.

§. 5.

Stopanje na kolodvore in na železnico.

Stopati na kolodvore in na železnico zunaj prostorov, občinstvu zmirom ali samó časi odprtih, zabranjeno je vsakemu razen tistih ljudi, kateri imajo za to pravico po predpisih železnične policije.

§. 6.

Dolžnost prevažanja.

(1) Prevažanja oseb, živali in stvari ni moči odreči,

1. ako se izpolnijo veljajoči prevozni pogoji in drugačna splošna ukazila železnice,

2. ako je odprava mogoča s pravilnimi vozili,

3. ako odprave ne zavirajo okolnosti, katere je šteti za višo silo.

(2) Predmete, katerih nakladanje in razkladanje potrebuje posebnih priprav, dolžna je železnica vzprijemati samó na takih postajah in na take postaje, kjer so dotične priprave.

§. 7.

Prevozne cene. Tarife.

(1) Prevozne cene se preračunajo po méri veljajočih kakor gré objavljenih tarif.

(2) Zvišbe tarif ali drugačne obtežbe prevoznih pogojev ne zadobé moči pred iztekom 6 tednov po njih objavi, kolikor tarifa ni bila spravljena v veljavnost samó za neki določen čas.

§. 8.

Plačilna sredstva.

Razen zakonitih plačilnih sredstev je tam, kjer bi bila ta potreba, jemati tudi zlate in sreberne novce, kateri imajo zakonit kurz na inozemskih sosednjih železnicah — toda izvzemši drobiž —, in to po tistem kurzu, ki ga ustanovi železnična uprava in ki je pri vsakem odpravništvu nabit v javno razglasilo, kolikor tega jemanja ne brani kaka zakonita prepoved.

§. 9.

Poroštvo železnice za svoje ljudi.

Železnica je porok za svoje ljudi in za druge osebe, katere rabi pri izvrševanji prevzetega prevoza.

III. Prevažanje ljudi.

§. 10.

Vozni črteži. Posebne vožnje. Odvozna doba.

(1) Pravilno prevažanje ljudi se vrši po méri voznih črtežev, katere je, preden zadobé veljavo, javno razglasiti in ó pravem času razobesiti na postajah. Iž njih mora biti razvidno, kaki razredi vóz tekó s katerim vlakom. Vozne črteže svoje železnice, ki so namenjeni, da se razobesijo po postajah svojega lastnega železniškega okoliša, treba je tiskati na jasnorumen papir, tiste pak, ki so namenjeni, da se razobesijo po drugih železnicah, tiskati je na bél papir. Vozne črteže, ki so izgubili svojo moč, treba je pri ti priči odstraniti.

(2) Posebne vožnje se dovoljujejo po odločilu uprave.

(3) Za odhod vlakov so merodajne ure na postajah.

§. 11.

Vozne cene. Znižane cene za otroke.

(1) Vozne cene ustanavlja tarifa (§. 7.). Na vsaki postaji je na primernem mestu razobesiti ali razpoložiti izpisek iz tarife, kjer so na videž postavljene vozne cene do takih postaj, za katere se prodajejo neposredne voznice (vozne karte).

(2) Otroke do dovršenega četrtega leta njih življenja, za katere se ne zahteva poseben prostor, odpravljati je zastoj. Otroci od dovršenega četrtega do dovršenega desetega leta njih življenja, in pa mlajši otroci, ako se za nje zahteva poseben prostor, odpravljajo se po znižanih voznih cenah. Če je dvomiti, kolikoletni so otroci, odločuje začasno najviši navzočni uradnik.

§. 12.

• Vsebina voznice.

Voznica (vozna karta) mora obsegati železnični kos, za katerega veljá, vrsto vlaka, razred voza in pa vozno ceno, kolikor ta ni zavisna od omahovanja vrednote.

§. 13.

Kupovanje voznic.

(1) Prodaja voznic se na postajah z manjšim prometom smé zahtevati samó poslednje pol ure,

na postajah z večim prometom pa eno uro pred odhodom tistega vlaka, s katerim se hoče potnik voziti. Ako je pak med dvema v isto mér odhajajočima vlakoma manjša doba, moči je izdajo voznic za kesneje odhajajoči vlak zahtevati pol ure pred njegovim odhodom. Pet minut pred odhodom vlaka neha pravica, dobiti voznico.

(2) Moči je zahtevati, da se voznina, katero je plačati, imej pripravljena našteta.

(3) Na odvozni postaji je najkesneje 30 minut pred odhodom dotičnega vlaka dopuščeno, naročiti cele oddelke voza proti temu, da se plača k večemu toliko voznic dotičnega razreda, kolikor ima oddelek voza prostorov (sedežev). Naročbi je ustreči, kolikor to dopušča obremenitev vlaka, ter je o tem izdati potrdilo. Na vmes ležečih postajah se smejo celi kupéji (oddelki voza) zahtevati samó tedaj, kadar jih je kaj nezasedenih v prihajajočem vlaku. V oddelek se ne sme vzeti več ljudi, kakor je voznic plačanih. Naročene oddelke je kot take oznameniti z napisom.

§. 14.

Vračanje in zamenjavanje kupljenih voznic.

(1) Voznice dajejo pravico do prostorov v dotičnem razredu vóz, kolikor jih je kaj. Ako se potniku ne more odkazati njegovi voznici ustrezajoči prostor in se mu začasno tudi ne more dati prostor v kakem višem razredu, dano mu je na voljo, ali voznico zamenjati za voznico nižega razreda, v katerem je še kaj prostorov, proti temu, da se mu vrnejo novci, kolikor jih je prej preveč dal, ali pa da vožnjo opusti in nazaj zahteva plačano vožnino.

(2) Kupljene voznice zamenjavati za voznice viših ali nižih razredov ali na kako drugo postajo je potnikom na odhodni postaji dopuščeno do 5 minut pred vlakovim odhodom, ako je še kaj prostorov in če doplačajo, kolikor je razločka v ceni ter voznica ni še razveljavljena.

(3) Za délne kose se na prostore viših razredov proti plačilu pribitka k ceni, katerega je določiti v tarifi, smé prestopati takó na odhodni, kakor na kaki vmes ležeči postaji.

§. 15.

Čakalnice.

Čakalnice je odpreti vsaj eno uro pred odhodom vsakega vlaka. Potniku, ki prihaja na kako

prehodno postajo s prohodno voznico, je dopuščeno, da ostane v čakalnici tiste železnice, na kateri nadaljuje svoje potovanje, do odhoda prvega vlaka, na katerega stopi, vendar v dobi od 11. ure zvečer do 6. ure zjutraj samó, kolikor morajo med to dobo biti čakalnice že takó odprte.

§. 16.

Vstopanje na vozove in stopanje z voz.

(1) Znamenje za vstopanje na vozove se daje s klicanjem ali zvonjenjem po čakalnicah ali z dvema udarcema ob postajni zvonec.

(2) Dokler se vlak še premika, je prepovedano vstopanje v vozove in stopanje ž njih, in pa vsak poskus in vsaka pomoč za to, kakor tudi samovlastno odpiranje duri vozá.

(3) Na kolovoz smé občinstvo stopati ali preko njega hoditi samó na mestih, ki so za tó določena. Pri odhodu s postaje je rabiti za to določeno izhodišče.

§. 17.

Nakazovanje prostorov. Oddelki za ženske.

(1) Posamezni določeni prostori se ne prodajejo. Izjema je dovoljena samó za neke določene vlake s posebnimi opravami in za posebe opremljene vozove. Pri vstopu je potniku dovoljeno, da za se in za svojece, ki ž njim potujejo, obloži po en prostor za vsakega.

(2) Služniki imajo pravico in na zahtevo potnikov dolžnost, odkazati jim njih prostore.

(3) S prohodnimi voznicami dohajajoči potniki imajo prednost pred tistimi, ki prihajajo na novo.

(4) Vse potujoče ženske naj se, ako to zahtevajo, kolikor moči devajo samó z ženskami vkupe v kak oddelek. Vsak vlak imej vsaj en oddelek za same ženske v drugem in v tretjem razredu vóz, ako ima vlak vsaj tri oddelke dotičnega razreda vóz. Tudi na vlakih, kjer ni vóz sè zaprtimi oddelki, naj se, kolikor moči, vredí poseben oddelek za ženske.

§. 18.

Kadež tobaka v vozovih.

(1) V prvem razredu voz se smé kaditi samó, ako v tó privolé vsi v istem oddelku potujoči ljudje.

Vendar more železnica vstaviti oddelke prvega razreda za kadilce in za nekadilce, a te oddelke je treba kot take oznameniti.

(2) V ostalih razredih vóz je kaditi dovoljeno. Vendar mora v vsakem osebne vlaku biti nekaj oddelkov drugega, in ako to dopušča svojstvo vóz, tudi tretjega razreda vóz na razpolaganje nekadilcem.

(3) V oddelkih za nekadilce in gospé je prepovedano kaditi, tudi ako bi sopotniki privolili v to. Tudi se v take oddelke ne sme stopati s tlečimi cigarami ali pipami.

(4) Goreče pipe morajo imeti pokrove.

§. 19.

Zamuda odvozne dobe.

(1) Ko je parna piščal na lokomotivi ali ustna piščal vlakovega voditelja dala predpisano odvozno znamenje, ne pripušča se nobenemu več, da bi se peljal s tem vlakom.

(2) Potnik, ki zamudi čas odvoza, nima pravice niti zahtevati, da se mu povrne vozarina, niti iskati kake druge odškodbe.

(3) Ako voznica slove na kak določen vlak, more se potnik posluževati tudi drugega vlakú, ki odide ta ali prihodnji dan na postajo, kamor je on namenjen, ako svojo voznico nemudoma predloži postajnemu načelniku, kateri zabeleži na njo, da je še veljavna. Ista zabeležba je potrebna, ako voznica slove na kak poseben dan in ako se hoče potnik še le nastopnega dne voziti. Ako se rabi više tarifovan vlak, treba je voznico proti plačilu razložka v ceni zameniti. Ako se rabi niže tarifovan vlak, pak je povrniti razložek v ceni.

(4) S tem se pa ne podaljšuje rok, ustanovljen za vožnje nazaj, za vožnje v okrogu in enake.

§. 20.

Izložba od vožnje.

(1) Osebe, katere bi zaradi kake vidne bolezni ali zastran česa drugega očitno nadlegovale druge potnike, naj se od vožnje izločijo, ako se za nje ne plača ali ne more pripraviti poseben oddelek. Ako se vožnja ne dopusti, treba je vrniti morda že pla-

čano voznino in tudi pratežnino. Če se še le med potoma zapazi, da kedó spada k ljudém te vrste, izloči se na bližnji postaji. Voznino od sebe in prateža mu je povrniti za tisti kos, po katerem se še ni peljal.

(2) Kedor se ne drži predpisanega redú, ne izpolnjuje naredeb služabnega osebja ali se véde nedostojno, tak se brez kake pravice do vračila plačane voznine izloči od vožnje. Zlasti ní pijanih ljudi puščati v vozove niti ne v čakálnice, ter jih je, ako so se tje pripustili, treba odsloviti.

(3) Kadar se odslové med potoma, ali kadar se dotični ljudje odvrnejo, ko so že pratěž oddali odpravníštvu, nimajo pravice zahtevati, da bi ga nazaj dobili zopet kje drugje, kakor na tisti postaji, kamor je odpravljen.

§. 21.

Kontrola voznic.

(1) Voznico je, ako se to zahteva, pokazati ob vstopu v čakalnico, ob vstopu na peron in ob vstopu v voz in tako tudi med vožnjo kadarkoli.

(2) Potnik, zatečen brez veljavne voznice, mora od vsega kosa, kar se ga je prepeljal, in če se mahoma nedvomno ne dokaže, na kateri postaji je vstopil, od vsega kosa, kar ga je vlak do tedaj pretekkel, plačati podvojeno navadno vozno ceno, najmenj pak znesek 3 gl. a. v. Poslednji znesek je plačati tudi v slučajih, če se vlak še ni pričel premikati. Potnik pak, kateri sam od sebe zglaš opravniku ali voditelju vlaka, da voznice ni mogel kupiti, ker je prekesno došel, mora plačati samó navadno vozno ceno s priklado 50 krajcarjev a. v., nikakor pa ne več kakor podvojeno vozno ceno. V vsakem slučajih je treba potniku izdati dodatno karto ali drugačno potrdilo.

(3) Kedor se ustavlja, plačati takój, more se postaviti iz vozá.

§. 22.

Kako je biti med vožnjo.

(1) Med vožnjo se nikedó ne smé iztezati v stran iz voza ali naslanjati na vrata. Tudi ni dovoljeno postopati po vhodíščih, ki bi morda bilo na vozu.

(2) Okna smejo biti na obeh stranéh voza ob enem odprta samó, ako v to privolé vse v istem

oddelku potujoče osebe. Kadar bi se potniki ne mogli sporazumeti zastran tega, ali naj bodo okna odprta ali zaprta, določuje o tem opravnik.

(3) Prepovedano je iz voza metati stvari, po katerih bi se vtegnile poškodovati osebe ali reči.

§. 23.

Poškodovanje vóz.

Škodo, narejeno s poškodovanjem ali onečiščenjem vóz ali njih opreme, treba je povrniti. Železnica ima pravico zahtevati, da se plača takoj ali da se dá zagotovilo. Odškodnina se daje, ako je za to kaka tarifa, po tarifi, katero je treba pokazati, ako bi se to zahtevalo.

§. 24.

Kako je ravnati na vmes ležečih postajah, kako, če se vlak ustavi na odprti cesti.

(1) Kadar se pride na postajo, treba je na glas klicati, kako je imé ti postaji, in povedati, koliko pomude bo; klicati je tudi, ako se morebiti dozdanji vozovi nadomestijo z drugimi. Ko se vlak ustavi, treba na óni strani, katera je v izstop odločena, odpreti vrata tistim vozóm, ki so namenjeni potnikom z voznicami samó do té postaje. Vrata ostalih vóz se odpró samó tedaj, če kedó to zahteva.

(2) Kedor na kaki vmes ležeči postaji odide sè svojega sedeža, ne položivši ničesar nanj, izgubi pravico do tega sedeža.

(3) Ako bi se zaradi kakih zaprék bilo treba dalje časa ustaviti zunaj postaje, smejo potniki izstopiti samó tedaj, kadar jim voditelj vlaka to izrèčno dovoli. Potniki naj se takój potlej umaknejo s kolo-voza železnice in ob prvem znamenji, s piščaljo ali kako drugači danem, tudi zopet gredó vsak na svoj prostor.

(4) V znamenje, da pojde vožnja dalje, parna piščal trikrat zazvižga. Kdor še ni vstopil, kadar piščal tretjič zapoje, izgubi pravico do nadaljne vožnje.

§. 25.

Prostovoljno prekinjena vožnja.

(1) Ne gledé na kake še nadaljne, po železnici dodeljene ugodnosti, je potniku dovoljeno, prekiniti

vožnjo enkrat, pri povratnih vožnjah pa na potovanji tje in nazaj po enkrat takó, da se potovanje nadaljuje z vlakom, ki odhaja na postajo, kamor je on namenjen, istega ali pa nastopnega dné. Taki potniki morajo na vmes ležeči postaji precej ko zapusté vlak, predložiti svojo voznico postajnemu načelniku, kateri naj zabeleži na njo njeno veljavnost. Ako je vlak, katerega hočejo rabiti za nadaljno vožnjo, više tarifovan kakor vlak, za katerega so si kupili voznico, treba je kupiti prikladno karto, znašajočo vsaj razloček v ceni.

(2) S tem, da se vožnja prekini, se ne podaljšuje rok, ustanovljen za vožnje nazaj, vožnje na okrog in enake. Z odobrilo nadzornega oblastva je moči prekimbo vožnje zvezati s posebnimi pogoji, katere je vzprejeti v tarifo, ali pa jo popolnoma prepovedati za neke določene vozne karte.

§. 26.

Zakesnéli vlaki. Motež obrata.

(1) Zakesnéli odhod ali prihod vlakov ne daje pravice, da bi se zaradi tega moglo kaj zahtevati od železnične uprave.

(2) Ako se vsled zakesnitve vlaka zamudi stik z drugim vlakom, tedaj je potniku, imajočemu prohodno voznico, če izkaže, da se je s prvim nazaj gredočim vlakom vrnil nepretrgoma do odvozne postaje, povrniti plačano voznino za tje in nazaj na razredu, katerega je rabil tje gredoč.

(3) Da mu ta pravica obveljá, dolžan je potnik, to precej po prihodu zakesnelega vlaka naznaniti postajnemu načelniku ter mu predložiti svojo vožno karto, in zglasiti se po vrnitvi na odvožno postajo pri načelniku poslednje postaje. Ti zglasitvi naj potrdita oba postajna načelnika.

(4) Ako kaka vožnja izostane deloma ali popolnoma, imajo potniki pravico, ali zahtevati, da se jim vrne voznina za kos, po katerem se niso vozili, ali pa da se vozijo brez prilade k ceni s prvim vlakom, ki gre po istem ali po kakem drugem, ne nad eno četrt daljšem kosu istih železnic do kraja, kamor so oni namenjeni, kolikor je to mogoče, ne da bi se pretežkó obložil vlak, in to dopuščajo obratne naprave, in pa ako se vlak po voznem črteži ustavlja na dotični medpotoma ležeči postaji.

(5) Če prirodni prigodki ali drugačne zapreke ustavijo vožnjo po kakem kosu železnice, tedaj je skrbeti, kolikor se more, da bodo do odprtega kosa

železnice prevažala druga vozila. Stroške, ki železnici nastanejo s tem, morajo ji potniki plačati, odbivši voznino za železnični kos, po katerem se niso vozili.

(e) Da kaj obrat moti in da se je kateri vlak zakesnil, to je precej razločno na znanje dati občinstvu z naznanilom, nabitim na lahko pristopnem mestu.

§. 27.

Jemanje psov sè seboj.

(1) Psov in drugih živali ni sméti jemati sabo v osebni voz.

(2) Izvzeti so mali psički, nošeni v naročji, ako se temu ne upró ostali potniki istega oddelka. Jemati sè sabo večje pse, sosebno lovske pse, se smé za tretji vozni razred dovoliti izjemoma, ako se psi sè spremljajočimi osebami odpravljajo v ločenih oddelkih. Dolžnost, plačati tarifi ustrezno pristojbino za odpravo psov, ne ruši se s tem.

(3) Drugi psi, katere jemljó potniki sè sabo, vozijo se v ločenih shrankah. Ako takih v osebnih vlakih ni ali ako so že zasedene, ni moči zahtevati, da se psi vozijo s potniki. Pri oddaji psa je treba kupiti odpravnico (pasjo karto). Proti vrnitvi te karte se pes izroči po končani vožnji. Železnica ni dolžna hraniti psov, po katere se ne pride precej po njih dohodu na postajo, kamor so bili namenjeni.

(4) Zastran drugačne odprave psov glej §. 30., odstavek 3. in §§. 44. m.

§. 28.

Jemanje ročnega prateža v osebni voz.

(1) Majhni, lahko nosni predmeti se smejo jemati v osebni voz, ako ne nadlegujejo po svojem duhu ali kakó drugači drugih potnikov in tega ne zabranjujejo colni, davčni ali policijski predpisi. Za take v voz sè seboj vzete predmete se ne izdajejo pratežnice; potniki morajo samí paziti na nje.

(2) Po istih uvetih je potnikom četrtega razreda dovoljeno, jemati seboj tudi rokodelsko orodje, teležake, nosna bremena v košarah, vrečah in krošnjah in pa druge stvari, ki jih sè seboj nosijo pešci.

(3) Ako nastanejo kake navskrižnosti o tem, odločuje postajni načelnik.

§. 29.

Stvari, ki se ne smejo jemati sè seboj.

(1) Zastran ognja nevarne in pa take reči, s katerimi bi se kakorkoli vtegnilo kaj pokvariti, zlasti nabite puške, smodnik, lehkó vnetne tvarine in enake stvari se ne smejo jemati sè seboj.

(2) Železnični služniki imajo pravico, da se prepričajo o svojstvu stvari, ki jih potnik jemlje sè seboj.

(3) Kedor temu dela navskriž, je porok za vso škodo, ki bi nastala po prestopu zgorenje prepovedi, in vrhu tega ga zadene kazen, določena s predpisi železnične policije.

(4) Lovcem in v javni službi stoječim osebam je dopuščeno, sè sabo jemati ročno strelivo.

(5) Cev sè seboj vzete puške naj se drži obrnjena k višku.

IV. Prevažanje popotnega prateža.

§. 30.

Kaj je popotni pratež.

(1) Za popotni pratež se navadno oddaje samó to, kar ima potnik sè seboj v svojo popotno potrebo, zlasti kovčegi (kofri), tlomoki in popotne torbe, klobučne škatle, mali zaboji ter enake stvari.

(2) Vendar se smejo izjemoma pripuščati tudi večí, po trgovsko zadelani zaboji, bačve in pa vozila in druge stvari, katerih ní šteti k popotnim potrebam, v kolikor so sposobne za odpravo z osebnimi vlaki. Zastran vozil prim. tudi §. 6., odstavek 2.

(3) Prav tako se morejo v odpravo kot popotni pratež vzprejemati tudi male živali v čajbah (kletkah), zabojih, vrečah in enakih stvaréh.

(4) Predmeti, ki se ne smejo odpravljati kot vozno blago, in pa stvari, katere je prepovedano po §. 29. sè seboj jemati v vozove za ljudi, ne smejo se oddajati tudi kot popotni pratež, sicer bi se zapalo nasledkom, ustanovljenim v §. 53., odstavku 8.

(5) Ali in po katerih pogojih se v §. 50., B 2, navedeni predmeti vzprejemljejo v odpravo kot popotni pratež, to določujejo posebni predpisi železnic.

§. 31.

Káko bodi pakovalo. Starejša odpravna znamenja treba odstraniti.

Popotni pratěž, kateri ni trpěžno zapakovan, more se zavrniti. Vsi kosovi pratěža naj bodo čisti od starějših železničnih, poštnih in drugih odpravnih znamenj. Ako tega ni ter es zato pratěž kam zavleče, kamor ni bil namenjen, železnica ne more porokovati za škodo, kar je iz tega nastane.

§. 32.

Oddaja pratěža. Pratežnice.

(1) Popotni pratěž se odpravlja v času, določenem v §. 13., odstavku 1. za prodajanje voznic.

(2) Ne more se zahtevati, da bi se z vlakom odpravil pratěž, kateri se v pratežno odpravništvo ne oddá s pokazano vozno karto najpozneje 15 minut pred vlakovim odhodom. Vozila, ki se pripuščajo v odpravo kot popotni pratěž (§. 30., odstavek 2.), morajo se zglasiti 2 uri pred odhodom vlaka, ter se v odpravo oddati najkasneje eno uro prej; na vmes ležečih postajah je moči računati na to, da se bodo odpravila z vlakom, katerega želi pošiljač, samó tedaj, kadar so se zglasila 24 ur poprej.

(3) Pri odpravi pratěža naj dobi potnik pratežni listek (pratežnico).

(4) Voznino za pratěž (pratežnino) je plačati pri odpravi.

(5) Če se izjemoma in s pridržkom poznejše odprave ob nujnih slučajih pratěž tudi neodpravljen vzame v prevoz, ne šteje se, da je bil na prevoz oddan, dokler ni odpravljen.

(6) Isto veljá o prevzemanji popotnega pratěža na postajkah brez odprave pratěža.

§. 33.

Izročevanje prateža.

(1) Pratěž se izročuje samó proti vrnitvi pratežnice. Železnica nima dolžnosti, preiskovati vpravičenost imetelja.

(2) Imetelj pratežnice je vpravičen, kadar dojde vlak, kateremu je pratěž bil oddan na prevozilo, da tam, kamor je pratěž bil namenjen, zahteva, naj se mu pratěž v oddajališči izroči takoj, ko mine toliko časa, kar ga je treba v redovito razkladanje in izročevanje ter tudi morebiti v colno ali davčnouradno odpravo.

(3) Ako se po pratežne kose ne pride v 24 urah, prevozila pak v 2 urah po prihodu vlaka, plačati je ležarino ali stóžino po méri tarife. Ako vozilo dojde po §. 6. uri zvečer, računi se rok za to, da se pride po nje, od naslednega jutra sè 6. uro počenši.

(4) Če se ne donese pratežnica, tedaj je uprava dolžna pratěž izročiti samo potém, ko se je vpravičenost do prejetja čisto dokazala ter za pratěž dala pismena zaveza (revers), in po okolnostih tudi várščina.

(5) Praviloma je pratěž izročati samó na tisti postaji, kamor je namenjen. Kolikor to dovoljuje čas ter tega ne branijo okolnosti s colnimi in davčnimi predpisi vred, more se vendar ako potnik to zahteva, pratěž izročiti že na kaki poprejšnji postaji. V takem slučaju naj potnik, kadar se mu izroča pratěž, vrne pratežnico ter naj pokaže voznico.

(6) Vozila, katera morajo medpotoma preiti v kak drugi vlak, smejo priti v kraj, kamor so namenjena, še-le s prvim naslednim osebnim vlakom.

§. 34.

Poroštvo železnice za popotni pratěž.

(1) Za popotni, v prevoz prevzeti pratěž (prtljago) porokuje železnica po določilih, veljajočih za prevažanje blaga (poglavje VIII.), kolikor se ta določila dadó uporabljati o prevažanju popotnega pratěža in se iz določil tega poglavlja ne pokažejo kake razlike.

(2) Kako izrecilo o koristi pravočasne izročbe je treba najkasneje pol ure pred odhodom vlaka, s katerim naj se pratěž vozi, oddati na pratežnem odpravišči ter plačati tarifi ustrezno priklado k vozni (§. 84., odstavek 3.); to izrecilo ima pravno moč samó tedaj, kadar je je odpravišče zabeležilo na pratežnici.

(3) Uprava je prosta vsake odgovornosti o izgubi popotnega pratěža, ako ga nikdo ne zahteva, predno mine osem dni potem, ko vlak pride (§§. 33.) na postajo, kamor je pratěž namenjen.

(4) Potnik, kateremu se pratěž ne bi izročil, more zahtevati, da mu pratěžno odpravništvo na pratežnici potrdi dan in uro, kedaj ga je zahteval.

(5) O izgubi in poškodbi popotnega prateža, katerega potnik ni bil oddal v prevoz (§§. 28. in 32.), in pa predmetov, kateri so se popustili v vo-

zilih (§. 30.), daje se poroštvo samó tedaj, kadar se dokaže, da krivda zadeva železnično upravo ali njene ljudi.

§. 35.

Izgubljeni kosi prateža.

(1) Pratežni kosi se štejejo za izgubljene po tretjem dnevi, kar je pritekkel vlak, kateremu so bili oddani.

(2) Ako se pratežni kos kesneje najde, dati je to potniku, ako je moči ovedeti njegovo bivališče, na znanje tudi tedaj, kadar je že prejel odškodnino zanj. Ta smé v 30 dneh potém, ko je to naznanilo prejel, zahtevati, da se mu pratežni kos proti vračilu plačane odškodnine izroči, kakor si izbere, ali stroškov prosto v kraji, kamor je bil namenjen, ali pa stroškov in voznine prosto v kraji, kjer se je oddal.

§. 36.

Poroštvo železnice za zakesneli prihod popotnega prateža.

Poroštvo železnice za zamudo rokú za izročbo (§. 33.) se ravna po nastopnih določilih:

1. Škoda, o kateri se da dokazati, da je nastala po ti zamudi, se povračuje:

- a) ako se je dalo izrecilo o koristi pravočasne izročbe: do višine napovedanega zneska;
- b) ako se tako izrecilo ni dalo, za vsakih pričetih 24 ur zamude: z največ 10 krajcarji a. v. za vsak kilogram ne došlega prateža, pri vozilih (§. 30.) pa največ s 15 goldinarji a. v. za vsako ne došlo vozilo.

2. Železnica ni porok za škodo, katera nastane po zamudi rokú za izročbo, ako more dokazati, da je zamude kriv kak dogodek, ki ga ni ona niti povzročila, niti mogla odvrniti.

§. 37.

Pratežni nosači. Shramba prateža.

(1) Kadar železnica pripusti na kaki postaji pratežne nosače, morajo se ti lahko spoznati po služabnih priznakih ter imeti služabno nakaznico s tarifo pristojbin vred. Ako se to zahteva, morajo pokazati tarifo in dati tudi ž njih številko opremljeno znamko. Tarifo je treba tudi razobesiti na primernem mestu odpravišča in izdajališča.

(Sloven'sch.)

(2) Ako se potniki takih pratežnih nosačev poslužujejo za tako prenašanje prateža k odpravišču ali od odpravišča, katerega ni prevzela železnica, uprava ni odgovorna za to.

(3) Na večih postajah mora biti poskrbljeno z napravami, da bodo mogli v njih potniki proti določeni pristojbini svoj pratež brez odgovornosti uprave začasno shraniti.

§. 38.

Popuščene stvari.

(1) Vse v krajnem okoliši železnične uprave ali na vozéh popuščene, potem železnici oddane stvari naj se hranijo najmenj tri mesece.

(2) Stvari, katere se lahko izpridijo, naj se prodajo, kar se najbolje morejo, in sicer takój, kakor se je bati, da bi se izpridile.

(3) Po preteku trimesečnega rokú se počne s temi predmeti in ž njih izkupilom delati po določilih zakonitih ali drugačnih predpisov.

V. Prevažanje ekspresnega blaga.

§. 39.

Kaj je ekspresno blagó.

Železnice morejo v svojih tarifah določiti, da je moči blagó, ki se dá prevažati v pakovalnih vozéh, odpravljati s pratežnico ali posebnim odpravnim listkom (posebno odpravnico, ekspresno blagó), tudi če se ne oddaje kot popotni pratež (§. 30.).

§. 40.

Oddajanje in izročevanje ekspresnega blaga.

(1) Ako se ekspresno blagó odpravlja s pratežnico, treba je to praviloma izročiti pošiljaču. V tem slučaju se blagó na kraji namembe izročuje proti vrnitvi pratežnice. Vendar je moči, ako pošiljač to zahteva, pratežnico pridévati tudi pošiljati, ako ima ta popolno adresu prejemnika. V tem slučaju se blagó izročuje po posebnih predpisih vsake uprave.

(2) Ako se ekspresno blagó odpravlja z odpravnico, mora odpravnica vselej spremljati pošiljatev in blagó mora imeti popolno adresu prejemnika. V kraji namembe se blagó izročuje po predpisih, podanih v tarifah.

§. 41.

Uporabnost določil za popotni pratěž.

V ostalem se o prevažanji ekspresnega blagá zmislova uporabljajo določila poglavja IV., kolikor ní v tarifah predpisano, da naj se uporabljajo določila poglavja VIII.

VI. Prevažanje mrličev.

§. 42.

Pogoji prevažanja.

(1) Prevažanje kakega mrliča je treba, če naj gré z izhodne postaje vlaka, zglasiti najmenj 6 ur, če naj gré s kake vmes ležeče postaje, najmenj 12 ur poprej.

(2) Mrlič se smé prevzeti samó, ako ni nobenih pomanjkljivosti v pakovalu, ki se dadó spoznati od zunaj.

(3) Mrliča mora spremljati človek, kateri je dolžan kupiti si voznico in voziti se z istim vlakom, v katerem se prevažá mrlič.

(4) Pri oddaji na železnico se mora prinesiti po Priloga A. predpisu izdana mrliška prehodnica, katero prevzame železnica in jo vrne, ko se izroči mrlič. Oblastva, ki imajo pravico, izdajati mrliške prehodnice, bodo se posebe razglasila. Po pristojnem oblastvu izdana mrliška prehodnica velja za vso dolžino v nji oznámenjene prevozne potí. Tarifne prevozne pristojbine je treba poravnati pri oddaji na železnico. Pri mrliških prevozih, ki prihajajo iz inozemskih držav, s katerimi je sklenjena domemba o vzajemnem pripoznavanji mrliških prehodnic, je dovolj prinesiti domembi ustrezajočo mrliško prehodnico inozemskega oblastva, katero je po ti domembi pristojno.

(5) Mrliči naj se prevažajo v posebnem, pokrito zdelanem vozu za blago. Več mrličev, ki se istočasno z istega izhodišča v isto namenišče dajó na železnico, more se deti v isti voz za blagó. Če se mrlič odpravlja v mrtvaškem vozu, okrog in okrog oklenjenem, more se za železniški prevoz rabiti odprt voz za blago.

(6) Mrliča ni sméti med vožnjo prekladati brez potrebe. Odpravljati ga je treba kar najhitreje in zdržema. Kadar se ni moči ogniti daljše pomude na kaki postaji, tedaj je blagovni voz z mrličem, ako le moči, poriniti na kak stranski kolovoz na prostem.

(7) Kdor odpravi mrliča na prevoz pod krivo napovedbo, dolžan je poleg doplačila prikrajšane voznine od izhodišča do namenišča plačati štirikrat toliko priklado k voznini, kolikor je té voznine.

(8) O prevoznji mrličev za javne više učilnice se uporabljajo posebna ukazla, ki se o tem izdadó z ozirom na zdravstveno policijo. Prevažati se more mrlič v odprtem blagovnem vozu. Smé se vréd vložiti v voz táko blago, katero je trdno (les, kovina i. t.) ali pa vsaj gosto oklenjeno s trdnimi ovoji (zaboji, sodi in take reči). Z mrličem vred se ne smejo vlagati: jedila in užitnine, tudi surovine, iz katerih se narejajo jedila in užitnine, in pa v prilogi B k §. 50. obratnega pravilnika pod št. I., II., XXXVI., XXXIX., XLI., XLIII. in XLIV. navedene stvari.

(9) O vredbi prevažanja mrličev na pokopališče v tistem kraji, kjer so umrli, ne uporabljajo se spredaj navedena določila.

§. 43.

Kakó se odpravljajo in izročujejo.

(1) Mrliči se odpravljajo po predpisu tarife z odpravnicami, katere mora izdati železnica ter jih izročiti pošiljaču, ali pa z voznimi listi (§. 51.).

(2) Izročbo mrličev, ki se prevažajo z osebnimi vlaki, je moči zahtevati v rôku, določenem za izročbo prateža (§. 33., odstavek 2.). Ako so se mrliči prevažali na podstavi odpravnic, izročujejo se proti vrnitvi odpravnic.

(3) V šestih urah potem, ko dospè vlak na postajo namembe, mora se priti po mrliča, drugače se pokoplje po naredbi krajnega oblastva. Ako mrlič dospè po 6. uri zvečer, računí se rok, v katerem je priti po mrliča, od prihodnjega jutra ob 6. uri. Če se prekorači ta rok, ima železnica pravico, pobirati vozovno stojino.

VII. Prevažanje živih živali.

§. 44.

Posebne določbe o prevažanji.

(1) Žive živali se prevzemajo v prevoz samo pod uvetom, navedenim v §. 6., odstavku 2.

(2) Prevažanje bolnih živali je moči zavrnuti. V koliko je prevoz živali izključen zastran nevarnosti, da bi zanesle kake kuge, to se ravna po veljajočih predpisih zdravstvene policije.

(3) Divje živali prevažati je železnica dolžna samó, če se pazi na pogoje, ki jih stavi ona zastran varnosti.

(4) Ob prevažanju živih živali je železnica vpravičena, zahtevati spremljanje. Spremljáci naj — ako postajni načelnik ne dovoli kakih izjem — bodo po dotičnih živinskih vozovih ter naj med vožnjo čujejo nad živino. Mala žival, posebno perutnina, če se oddá v prenosnih, dobro zaprtih kletkah, ne potrebuje spremljevanja. Kletke morajo biti zračne in prostorene.

(5) Pošiljač mora sám poskrbeti, da se živali spravijo na vozove in da se varno privežejo, ter nabaviti za to potrebna vozila. Razkladati jih mora prejemnik.

§. 45.

Kako se odpravljajo.

Živali se odpravljajo — ne gledé na določila §§. 27. in 30., odstavka 3. — po predpisih tarife na podstavi odpravnice, katere mora izdati železnica in izročiti pošiljaču, ali pa na podstavi voznih listov (§. 51.).

§. 46.

Vzprejemanje in izročevanje.

(1) Železnica mora dati na znanje, s katerimi vlaki se živali prevažajo. Ali se kaka posamezna glava vzprejme v prevoz, to je odvisno od tega, ali je kaj primérnega prostora.

(2) Železnica more s tarifo ustanoviti, da se žive živali, izvzemši pse, ne bodo vzprejemale ob nedeljah in praznikih ali pa samó ob določeni urah.

(3) Živali se morajo o pravem času pripeljati na kolodvor, posamezne glave vsaj eno uro pred odhodom vlaka. Ob prihodu v namenišče se živali proti vrnitvi odpravnice ali proti vročitvi voznega lista izročujejo prejemniku proti njegovemu potrdilu. Razložiti in odgnati se morajo najkasneje v dveh urah potem, ko so se dejale prejemniku na razpolaganje, in po preteku časa, ki bi bil morda potreben za colnijsko ali davčnouradno odpravo. Po preteku

tega roku ima železnica pravico, dati žival na nevarnost in stroške pošiljača v prehrano ali pa pobrati stojino, ki jo je določiti v tarifi, če dovoli, da se žival ustavi v vozu ali na kolodvoru.

§. 47.

Rok za izročevanje živali.

(1) Rok za izročbo se sestavlja iz rokov za odpravo in rokov za prevoz ter ne smé znašati več kakor:

1. roku za odpravo 1 dan
2. roku za prevoz za vsakih tudi le pričetih 300 kilometrov 1 „

(2) On se pričinja s polnočjó, ki pride prva po okolokovanji voznega lista ali po izročitvi odpravnice, ter je dostan, ako se v njem žival postavi na razpolaganje prejemniku na namembni postaji.

(3) Tek rokov za izročbo neha razen v slučajih §. 63., odstavka 6. tudi za čas, ko se žival mudi na napajališčih, in pa za čas zdravstvenega ogledovanja živine.

(4) Izročbo kónj in psòv, ki se prevažajo z osebnimi vlaki, moči je zahtevati v roku, določenem v §. 33., odstavku 2. in 6.

§. 48.

Uporabnost določil za blagó.

(1) V ostalem se na prevažanje živali zmislooma uporabljajo določila poglavja VIII.

(2) Izrecilo o koristi pravočasne izročbe ima pri živalih, odpravljenih na podstavi odpravnice, samó tedaj pravno moč, ako je je odpravništvo odhodne postaje zabeležilo v odpravnici.

VIII. Prevažanje blagá.

§. 49.

Neposredno prevažanje.

Železnica je dolžna, vzprejemati blago v prevažanje sè vseh postaj in na vse postaje, ki so vrvnane za promet blaga, ne da bi bilo za prehod z ene železnice na drugo treba posredovalne adrese.

§. 50.

Od prevožnje izločene ali samó pogojeva pripuščene stvari.

A. Od prevožnje se izločujejo:

1. Tiste stvari, katere so pod dolžnostjo, odpošiljati jih s pošto;

2. tiste stvari, katere zastran svojega obsega, svoje teže ali svojih drugačnih svojstev po napravi in obratu tudi samó ene železnice od vseh železnic, ki se vdeležujejo prevoza, niso pripravne v prevažanje;

3. tiste stvari, katerih prevažanje je prepovedano zastran javnega redú;

4. vse reči, katere so samopalne ali razpočne, kolikor se ne uporabljajo določila priloge B, sosebno:

a) nitroglicerín (raznosno olje) kot tako, in pa vsi preparati iz nitroglicerina, katerih prevažanje ni za Avstrijsko-Ogersko izrekoma s posebno naredbo dovoljeno;

b) ne ukapne zmesi nitroglicerina s tvarinami, stolčenimi v prah in od sebe ne razpočnimi (dinamit in enaki preparati) v rahli masi, ako se na Avstrijskem in Ogerskem ne dá posebno dovolilo (kar se tiče dinamitnih patron prim. prilogo B, št. XXXVI.);

c) pikrinovokisle soli in razpočne zmesi, ki imajo v sebi pikrinovokisle in klorovokisle soli (zastran vžigalnih klinčkov prim. prilogo B, št. III.);

d) pókalno živo srebro, pókalno srebro in pókalno zlató, in pa iz njih narejeni predmeti (zastran vžigalnih kapic, vžigal, pókalnih bombonov in pókalnih bobkov prim. prilogo B, št. II., XLI. in XLIV.);

e) taki preparati, katerim je primešan fosfor v substanciji (zastran vžigalnih klinčkov in pa vžigalnih trakov in vžigalnih listkov — *amorcés* — prim. prilogo B, št. III. in XLIII.);

f) nabito strelno orožje.

B. Pogojeva se v prevažanje pripuščajo:

1. V prilogi B zaznamovani predmeti.

Kar se tiče njih prevzemanja in prevažanja, za tó so merodajna tamkaj vkrenjena podrobnejša določila.

2. Zlate in sreberne palice, platina, novci, denarja vredni novci in papirji, listine, drago kamenje, pristni biseri, dragotine in druge dragocenosti, na-

dalje umetalnostni predmeti, kakor so: slike, predmeti iz litih rud, staríne.

Po katerih pogojih se ti predmeti prevzemajo v prevažanje, to določujejo posebni predpisi vsake železnice.

Sosebno je železnicam dopuščeno, da za slučaj izgube, zmanjšave ali poškodbe takih predmetov omeje oškodnino, katero treba dati, na največinski znesek.

Za papirje, imajoče vrednost denarja, ni šteti:

Kolkovanih poštnih kart, obrazcev za poštno nakaznico, ovojev za pisma in pasek, poštnih svobodnih znamenek, kolkovnih pol in kolkovnih znamenek, in pa enakih uradnih vrednostnic.

3. Tisti predmeti, katerih nakladanje in prevažanje po napravi in obratu katere vdeležene železnice provzročuje nenavadne težave.

Prevažanje takih predmetov je moči zavezati posebnim pogojem, o katerih se je dogovoriti vsak krat.

4. Lokomotive, tenderji in parni vozovi, ako tečejo po svojih kolesih.

Ti morajo biti taki, da lahko tekó, in spremljati jih mora veččak-pooblaščenec pošiljača.

§. 51.

Vsebina voznega lista.

(1) Vsako pošiljatev mora spremljati vozni list, kateri obsega nastopne póvedi:

a) Kraj in dan, kjer in kedaj se je izdal.

b) Oznamenilo pošiljajoče postaje.

c) Oznamenilo namembne postaje in namembne železnice, ime in bivališče prejemnikovo, in pa morda poved, da naj blago ostane na železnici. Ako se blago pošilja v take kraje, ki ne leže ob kaki železnici, ali pa na železnične postaje, ki niso vravnane za promèt blaga, mora pošiljač imenovati železnično postajo, do katere naj se blago vozi; prejemnik mora skrbeti za nadaljni prevoz, ako železnica za tega ni vkrenila kakih posebnih naprav (§. 68., odstavek 3.).

d) Oznamenilo pošiljatve po njeni vsebini, póved teže ali namesto tega póved, ustrezajočo posebnim predpisom pošiljajoče postaje; nadalje pri blagu v kosih število, vrsto pakovala, znamenje in številko tovrnih kosov. Vendar ima

železnica pravico, poslednje póvedi zahtevati tudi pri blagu, naloženem na vozove, kolikor tovorni kosi teh nakladov pripuščajo taka oznamenila (§. 58., odstavek 4.). V prilogi *B* navedene predmete je vzprejemati v vozni list pod oznamenilom, katero se tamkaj rabi.

- e) Zahtevek pošiljača, da naj se uporabljajo posebne tarife po pogojih, ki so proglašeni za pripustne v §. 63., odstavku 10. in v §. 81.
- f) Póved o napovedani koristi, združeni s pravočasno izročbo (§§. 84. nn.).
- g) Póved, ali naj se blago odpravlja kot brzovozno ali pa kot navadno blago (§. 56.).
- h) Natančni spisek papirjev, ki pošiljatev spremljajo ter so potrebni za colnijsko ali davčno-uradno postopanje ali za policijsko preskušnjo (§. 59.).
- i) Zabeležbo frankature, ako se vozna plača naprej ali ako se položi naprednina frankature (§. 61.).
- k) Povzetke, ki se držé blaga, in to naprednine v gotovini, ki se izplačajo še le po dohodu, in pa tiste, ki jih daje železnica naprej (§. 62.).
- l) Póved poti, katere se je pri prevozu držati, in oznamenilo postaj, kje naj se vrši colna odprava.

Ako manjka ta poved, izbere naj železnica tisto pot, ki se ji za pošiljača zdi najprimernejša. Za posledke je železnica odgovorna samó tedaj, kadar se ona krivo stori hudega pregreška.

Ako je pošiljač povedal pot prevoza, smé železnica samo pod nastopnimi pogoji rabiti za odpravo pošiljatve drugačno pot:

1. da se colna odprava vrši vselej na postajah, katere je pošiljač imenoval;
 2. da se ne tirja viša vozna od one, katero bi bilo plačati, ako bi bila železnica rabila pot, povedano v voznem listu;
 3. da rok za izročbo blagá ni daljši kakor bi bil, ako bi se pošiljatev izvála po poti, povedani v voznem listu.
- m) Podpis pošiljača z njegovim imenom ali njegovo firmo, in pa poved njegovega stanovišča. Podpis je moči nadomestiti s tiskano ali pečateno risanino.
 - n) Morebitni predlog, da naj se izdá duplikat voznega lista ali vzprejemnice (§. 54.).

(2) Vzprejemati v vozni list drugačna izrecila, izdajati drugačne listine namesto voznega lista, in pa prilagati drugačne spise voznemu listu je prepovedano, ako se to po obratnem pravilniku ne proglasi za pripustno.

§. 52.

Oblika voznega lista.

(1) Za izdajo voznega lista je uporabljati obrazce, kakor jih podajeta prilogi *C* in *D*, katere je moči kupiti na vseh postajah po cenah, ki se ustanové v tarifah. Za navadni tovor morajo biti tiskani na bel papir, za brzovozni tovor tudi na bel papir, toda imajoč zgoraj in spodaj krminastordečo progo na sprednji in zadnji strani. Za vozne liste je uporabljati pisni papir, ki mora biti tak, kakor določí nadzorno oblastvo.

(2) Vendar smé nadzorno oblastvo za praviloma se ponavljajoče prevoze med posameznimi kraji, in pa za pošiljatve, ki so namenjene, da se dalje vozijo črez morje, pripustiti razlike od predpisov prvega odstavka.

(3) Vozni listi morajo v poveritev svojega soglasja z dotičnimi predpisi imeti prigledni pečat tozemske železnice. Pečatenje se pri voznih listih, ki niso tiskani za račun železnice, opravlja proti pristojbini, katero je ustanoviti v tarifi, in moči je je odreči, ako se ob enem ne predloži vsaj 100 voznih listov.

(4) Ako se pokaže, da je prostor, v obrazcu voznega lista namenjen za popis blagá, premajhen, naj se ta popis postavi na zadnjo plat obrazca in to na ono polovico, ki je namenjena za adresu, po méri razpredelov voznega lista. Ako tudi ta prostor ne zadostuje, prišiti je voznemu listu posebne, popis obsegajoče liste v obliki voznega lista, katere naj podpiše pošiljač in na katere je treba v voznem listu posebe opozoriti. V omenjenih slučajih je treba v tiskanih razpredelih voznega lista podati skupno težo pošiljatve in povedati za tarifovanje merodajno oznamenilo prevoznih predmetov, ako treba, ločivši jih po tarifnih razredih. Na priložene liste je udariti odpravni pečat pošiljajoče postaje.

(5) Pripuščeno je, na zadnjo plat za adresu namenjene polovice voznega lista natisniti firmo izdatelja. Tamkaj je tudi smeti namestiti nastopne obvestilne zabeležke za prejemnika: „od pošiljatve I. I. (koga)“ — „na razpolaganje I. I. (komu)“ — „za nadaljni prevoz na I. I.“ in „zavarovano pri I. I.“ z izrečnim dodatkom: „brez zaveznosti

za železnico“. Na isto mesto je vzprejeti tudi izrecilo in uradno potrdilo, ustrežajoče določilom mednarodne pogodbe o trtni uši.

(6) Debelo očrtane dele obrazca naj izpolni železnica, druge pak pošiljač. Ako se oddaja blagó, katero mora na voz naložiti pošiljač, mora on vpisati tudi številko in priznake o lastništvu voza tam, kjer je to predpisano.

(7) Več predmetov se smé v isti vozni list vzprejeti samó tedaj, kadar jih je po njih svojstvu moči brez škode naložiti vkupe in temu ne nasprotujejo colni, davčni in policijski predpisi. Po §. 50. *B* pogojeva v prevažanje pripuščenim predmetom je prilagati posebne, drugih predmetov ne obsegajoče vozne liste. Ako se pogojeva v prevažanje pripuščeni predmeti, za katere je dovoljeno, da se nakladajo vkupe z drugimi, po prilogi *B*, št. XXXV., oddajó vkupe z drugim blagom v prevoz v voznih nakladah, ni treba za té predmete posebnega voznega lista. Za take vozne naklade zadostuje en vozni list, v katerem pak je samó pogojeva pripuščeno blago izrekoma oznameniti kot tako s pristavkom besede „(pogojema)“. Blagu, katero mora nakladati pošiljač, oziroma razkladati prejemnik, prilagati je posebne vozne liste, ki ne obsegajo drugih predmetov.

(8) Tudi more pošiljajoča postaja zahtevati, da se za vsak voz priloži poseben vozni list.

§. 53.

Poroštvo za póvedi v voznem listu. Ovédbe, ki jih opravlja železnica. Priklade k voznini.

(1) Pošiljač je porok za to, da so vse povedi in vsa izrecila voznega lista resnična in njega zadenejo nasledki, kar bi jih bilo iz tega, da se je v voznem listu povedalo kaj neresničnega, nenatančnega ali nezadostnega.

(2) Železnica ima vselej pravico preskusiti, ali se vsebina pošiljatve sklada s póvedmi voznega lista, in poistiniti posledek preskušnje. Vpravičenca je treba povabiti, da se vdeleži preskušnje, razen tedaj, kadar se preskušnja opravlja vsled policijskih naredeb, katerih se smé država poprijeti na korist javne varnosti ali javnega redú. Ako vpravičenec ne pride, privzeti je dvé priči.

(3) Ovedeti težo in število kosov kake pošiljatve smé železnica vsak čas. Železnica je dolžna, težo v kosih oddanih oddanega blaga poistiniti pri oddaji.

Tarifa določuje, ali se za to pobira kaka pristojbina. Izrečne predloge pošiljača, da naj železnica poistini število kosov ali težo blagá v voznem nakladu proti pristojbini, katero je ustanoviti tarifoma, dolžna je železnica vzprejeti, ako blago po svojem svojstvu pripušča tako poistimbo brez velike zamude in je za to na razpolaganje dovolj priprav za tehtanje.

(4) Pošiljaču je dano na voljo, da je pričujoč pri ovedovanji teže in števila kosov. Ako pošiljač zahteva, da naj se potém, ko je železnica težo in število kosov že poistinila, pred nakladom blaga vnovič ové število kosov ali teža v njegovi navzočnosti, ima železnica pravico, tudi za to pobrati tarifi ustrežajočo pristojbino.

(5) Da se je teža poistinila, to potrdí pošiljajoča postaja s tehtničnim pečatom na voznem listu.

(6) Ako morajo po posebnih predpisih železnic pošiljači sami nakladati blagó, sméjo se vozovi obtežiti samó do nakladne teže, ki je na njih zabeležena, ali pa do nosilnosti, če je po posebnih določilih železnice pripuščeno, da se voz teže naloži, ter je poleg nakladne teže na vozu zabeležena tudi nosilnost njegova.

(7) Kadar se je vsebina kake pošiljatve napovedala neresnično in pa kadar se je pretežkó naložil vagón, ki je bil pošiljaču dan, da ga sam naloži, in to, ako on ni zahteval, da se pretehtá, tedaj je — poleg dodatnega plačila morebitnega razločka v voznini in poleg nadomestka za narejeno škodo ter ne gledé na kazni, navedene v določilih kazenskega zakona in policije — plačati železnicam, ki se voznje vdeležujejo, priklado k voznini, kateri se višina ustanavlja takó-le:

(8) Ako se predmeti, naštetí v §. 50. *A*, številki 4. in v prilogi *B* oddajó v prevoz z neresničnim ali nenatančnim izrecilom, ali ako se pri oddaji pusté v nemar v prilogi *B* podani varnostni predpisi, znaša priklada k voznini 6 goldinarjev od vsakega kilograma kosmate teže celega poslanega kosa.

(9) V vseh drugih slučajih je za neresnično póved o vsebini kake pošiljatve plačati znesek, kateremu se višina določi tarifoma.

(10) Ako pošiljač pri nakladanji preseže nakladno težo vozá za več kakor 5 odstotkov, znaša vsa priklada desetkrat toliko, kolikor razlika v voznini.

§. 54.

Sklenitev tovarne pogodbe.

(1) Tovorna pogodba je sklenjena precej, ko je pošiljajoča postaja prevzela blago v odpravo. V znamenje prevzetbe se udari na vozni list dnevni pečat odpravišča.

(2) Pečat se na vozni list udari brez odloga precej potem, kakor je oddano vse blago, kar ga je napovedanega v istem voznem listu, in ako pošiljač to zahteva, v pričo njega.

(3) S pečatom opremljeni vozni list je v dokazilo o tovarni pogodb.

(4) Vendar gledé na ono blago, katero po tarifah ali po posebnem dogovoru naklada pošiljač sam, niso póvedi voznega lista o teži in številu kosov nikako dokazilo proti železnici, ako železnica téh ne pretehtá ali prešteje in se to ne potrdí na voznem listu.

(5) Železnica je dolžna, na zahtevo pošiljača prevzetbo voznega blagá s pristavkom, katerega dné je blagó prevzela v prevoz, potrditi na duplikatu voznega lista, katerega ji je treba predložiti ob enem z voznim listom ter ga oznameniti za takega. Predlog za dodelitev duplikata mora pošiljač zabeležiti na voznem listu. Železnica mora s tem, da udari nanj pečat, potrditi, da se je predlog vzprejel.

(6) Duplikat nima tiste moči, kakor izvorni vozni list, in prav takó tudi ne moči nakladnega lista (*connossement-a*).

(7) Pri takem blagu, katero se ne oddaje v celih vozovnih nakladah, moči je namesto duplikata izdati vzprejemnico, katero je oznameniti kot tako in katera ima isto pravno moč kakor duplikat.

(8) Ako pošiljač to želi, moči je prejem blaga potrditi tudi drugači, sosebno z vpisom v knjigo po-botnico itd. Tako potrdilo nima moči duplikata voznega lista ali moči vzprejemnice.

§. 55.

Začasna vkladba blaga.

(1) Železnica je dolžna, blago prevzeti v prevoz samó, kolikor se ta dá opraviti takoj.

(2) Vendar železnico veže dolžnost, k nji pripeljano blago, katero se ne more precej spraviti v prevoz, vzeti v shrambo, kolikor ji to pripuščajo prostori, in sicer s tém pridržkom, da se blagó v prevažanje prevzame in odpravni pečat udari na vozni list (§. 54., odstavek 1.) še le potém, ko bo prevoznja mogoča. Pošiljač mora na voznem listu izreči, da pristaje na to. V tem slučaju je železnica do sklepa tovarne pogodbe odgovorna kot hranitelj.

(3) Z dovolilom nadzornega oblastva ima železnica pravico, da se v slučaju, ko vendar prevzame v prevažanje blagó vozovnega naklada, da si ga ni moči precej spraviti v prevoz, s pošiljačem dogovori, da je za to pošiljatev rok za izročbo računiti od tistega dné, katerega se blagó rés odpošlje. Pošiljač mora na voznem listu izreči, da pristaje na to in to ponoviti tudi na duplikatu voznega lista. Železnica je dolžna, čas odposlatve postaviti na voznem listu na videž s tém, da udari nanj poseben pečat, in ta čas nemudoma naznaniti pošiljaču.

§. 56.

Oddajanje in prevažanje blaga.

(1) Blago je treba oddajati in nakladati, če je mora po tarifi pošiljač nakladati sam, samó v služabnih urah, ki jih določa železnica. Kadar se z istim voznim listom predana pošiljatev oddaje le polagoma, tedaj je, če pošiljač oddajo zakesni čez 24 ur, železnica vpravičena, pobrati v tarifi določeno ležarino. Toisto veljá tedaj, ako se je blagó oddalo z nepopolnim ali neresničnim voznim listom in se to ne popravi v 24 urah potém, ko se je grajalo. Kar se tiče prevažanja blagá po dovoznih podjetnikih železnice, glej §. 68.

(2) Blago se prevažá, kakor je to določeno v voznem listu, kot brzovozni ali kot navadni tovor.

(3) Ob nedeljah in praznikih se navadno blago ne vzprejema in na kraji namembe se ne oddaje prejemniku. Brzovozno blago se vzprejema in oddaje tudi ob nedeljah in praznikih, toda samo o dnevni dobah, katere je dati na znanje z razobesflom na odpraviščih in pa po kakem krajnem listu.

(4) Blago se prevažá po tisti vrsti, po kateri je bilo v prevoz prevzeto, kolikor železnica ne more za izjemo navesti nujnih razlogov železničnega obrata ali obče koristi. Vsako ravnanje proti temu določilu daje pravico, da se smé tirjati odškodnina za škodo, ki je vsled njega nastala.

(5) Železnice so dolžne, vkreniti potrebne nprave, po katerih je moči ustanoviti red in vrsto, po katerih se blagó odpravlja.

(6) Da se za tako blagó, katero naj naklada pošiljač sam, pripravijo vozovi, treba jih je za nje prositi za tá in tá določen dan ter oddajo in naklad izvršiti v roku, ki ga ustanovi železnica. Ta rok je dati na znanje z razobesilom na odpraviščih in pa po kakem krajnem listu.

(7) Ako se oddaja in naklad ne izvrši v tem roku, mora pošiljač po njega preteku plačati vozovno stojino, katero je ustanoviti v tarifi. Ko se naroča voz, treba je, ako železnica to zahteva, položiti kavcijo, enako znesku za zamudo enega dneva. Tudi je železnica vpravičena, voz na stroške naročnika razložiti in blagó vzeti v sklad na njegovo nevarnost in njegove stroške. Ako železnica ne bi o pravem času dala na razpolaganje vóz, katere je za trdno obečala, plačati mora naročniku odškodnino, primerno vozovni stójnini.

§. 57.

Prevažanje v pokritih in v odprtih vozéh.

(1) Pošiljač ima, ako temu ne nasprotujejo kaka določila obratnega pravilnika ali colni, davčni in policijski predpisi ali nujni razlogi obrata, pravico, zahtevati s pismeno zabeležbo na voznem listu:

1. da naj se tisto blagó, katero se po tarifi prevaža v odprto izdelanih vozéh, prevaža v pokrito izdelanih vozéh;

2. da naj se tisto blagó, katero se po tarifi prevaža v pokrito izdelanih vozéh, prevaža v odprto izdelanih vozéh.

(2) V prvem slučaju smé železnica pobirati priklado k voznini, katero je ustanoviti v tarifi.

(3) Tarifa določuje, ali in po katerih pogojih se na predlog pošiljača, katerega naj stavi v voznem listu, izposojajo pogrinjala za odprto izdelane vozove.

§. 58.

Pakovála in oznamenilo blaga.

(1) Kolikor blagó po svoji naravi potrebuje kakega pakovala za tó, da se obrani izgube ali poškodbe

med vožnjo, mora to pakovalo priskrbeti pošiljač, kakor je prav.

(2) Kadar pošiljač ni izpolnil té dolžnosti, tedaj ima železnica, če blaga ne zavrne, pravico zahtevati, da pošiljač na voznem listu prizná, da pakovalo manjka ali da ima té in té pomanjkljivosti, ki jih je treba posebe oznameniti, in da odpošiljalni postaji izdá poleg tega še posebno izrecilo o tem po predpisanem obrazcu (priloga E).

Priloga E

(3) Za takó potrjene in pa za take pomanjkljivosti pakovála, ki jih ni moči od zunaj spoznati, odgovoren je pošiljač, ki mora na se vzeti vsako škodo, katera vsled tega nastane, oziroma povrniti jo železnični upravi. Ako se imenovano izrecilo ni izdalo, odgovoren je pošiljač za pomanjkljivosti pakovala, ki jih je moči od zunaj spoznati, samó tedaj, kadar je kriv zvičajnega ravnanja.

(4) Blago v tovorcih (kosih) je treba oznameniti na trajen, razločen način, ki izključuje vsako zameno, in to popolnoma v soglasji s póvedmi voznega lista.

(5) Železnica je vpravičena zahtevati, da pošiljač na blagu v kosih ozameni namembno postajo na trajen način, ako svojstvo blagá to dopušča brez posebne težave.

§. 59.

Colni, davčni, policijski in statistični predpisi.

(1) Pošiljača veže dolžnost, voznemu listu priložiti tiste spremljevalne papirje, ki so potrebni za izpolnitev veljajočih colnih, davčnih ali policijskih predpisov, preden se blago izroči prejemniku. On je železnici, ako njé ne zadene kaka krivda, porok za vse nasledke, kateri bi jo zadeli za to, ker teh papirjev sploh ni ali ker so nezadostni ali neresnični.

(2) Železnica ni dolžna preiskovati, ali so ti papirji resnični in popolni.

(3) Colne, davčne in policijske predpise izpolnjuje železnica, dokler je blagó na vožnji. To nalogo smé pod svojo odgovornostjo izročiti kakemu spediterju ali pa jo sama prevzeti. V obeh slučajih jo vežejo dolžnosti spediterja.

(4) Kadar je pošiljač predlagal kak način odprave, kateri v danem slučaju ni dovoljen, tedaj na

železnica vkrene tisto odpravo, ki se ji zdi najkorpornejša za pošiljača. Temu je to treba dati na znanje.

(5) Kedor smé z blagom razpolagati, ima vendar pravico, pri colnem postopanju biti ali sam pričujoč ali dati se po kakem v voznem listu imenovanem pooblaščenцу zastopati v to, da tam daje potrebna razjasnila o tarifovanju blaga in dela svoje opomnje. Ta pravica pak ga še ne vpravičuje, da bi prevzel blagó v svojo posest ali da bi sam opravil colno postopanje.

(6) Ko blago dojde v kraj namembe, ima prejemnik pravico, oskrbeti colno in davčno-uradno postopanje, ako v voznem listu ni določeno kaj drugega.

(7) V koliko je kaki pošiljati prilagati statistične spremljevalne papirje, to določujejo dotični zakoni in ukazi.

§. 60.

Preračun voznine.

(1) Načela, po katerih se preračunja voznina, povedana so v tarifi (§. 7.).

(2) Razen vozninskih postavkov, navedenih v tarifi, in povračil za posebne v tarifi navedene opravke se smejo na korist železnic pobirati samó v gotovini izdani stroški — sosebno izhodne, vhodne in prehodne davščine, potém ne v tarifo privzeti stroški za prevoz na vohel in razhodki za poprave na blagu, katero jih po samem vnanjem in notranjem svojstvu zahteva, da ne gre pod zlo. Te razhodke je treba določiti, kakor gré, ter jih postaviti na videž v voznem listu, kateremu naj se priložijo dokazila.

(3) Ako železnica pošlje po blago v domovanje pošiljačevo ali je dá z ladij vzeti, ali ako je dá odpeljati v domovanje pošiljačevo ali kam drugam, n. p. v pakovališča, skladovnice, pregledovalnice, na ladije itd., plačati je za to pristojbine, katere naj se dadó na znanje po tarifah ali z razobesilom na odpraviščih. Dovaževalec mora svojo pristojbinsko tarifo nositi sè seboj ter jo pokazati, ako bi se to zahtevalo.

§. 61.

Plačevanje voznine.

(1) Ako se voznina ne plača, kadar se blagó oddaje, misliti je, da je na kazana prejemniku.

(2) Od blagá katero se po mnenju prevzema-joče železnice hitro izpridi ali katero ima takó majhno vrednost, da se ne vé, ali ta zadostuje za voznino, smé se tirjati, da se voznina plača naprej.

(3) Ako se tedaj, kadar se voznina plača naprej, znesek za skupno voznino pri odposlatvi ne dá natučno določiti, smé pošiljajoča železnica zahtevati, da naj se položi priličen znesek za voznino.

(4) Ako se je tarifa uporabila napačno ali ako so se pri ustanovitvi voznine in pristojbin vrinile kake računске pomote, doplačati je, kar se je premalo tirjalo, in vrniti, kar se je preveč pobralo, in v ta namen dati vpravičencu to na znanje, čem prej mogoče. To pak se smé tirjati samó eno leto od tistega dné počenši, ko se je plačilo opravilo. Določilo §. 90. odstavek 1. se ne uporablja.

§. 62.

Povzetek.

(1) Pošiljač smé obremeniti blagó s povzetkom do višine njegove vrednosti. Takemu blagu, o katerem je moči zahtevati, da naj se voznina za-nje plača naprej (§. 61., odstavek 2.). smé se povzetek odreči.

(2) Od oddanega povzetka se računi provizija določena v tarifi. Računanje provizije je dovoljeno tudi za stroške, ki jih je imela železnica v gotovini. Provizije proste so po železnicah povzete voznine, tarifne postranske pristojbine, kakor so: novci za vozni list, za tehtanje, oznamenjanje, nakladanje, novci za žerjave, pristojbine za colno odpravo itd., nadalje statistična pristojbina za promet blaga, kakor tudi stroški za poštnino in dovoznine vozniskih podjetnikov, katere je železnična uprava postavila.

(3) V potrdilo o danem povzetku služi opečateni vozni list, voznega lista duplikat ali drugači dovoljeno potrdilo o oddaji blaga. Na zahtevo se poleg tega dajejo tudi posebne povzetnice, in to pristojbin prosto.

(4) Železnica je dolžna, da precej, ko prejemnik plača znesek povzetka, to dá na znanje pošiljaču in mu povzetek izplača. To velja tudi o stroških, ki so se nabrali okoli tovrnega blaga pred oddajo. Kadar je v tarifi izplačilo povzetka navezано na kak določen rok, tedaj ni potreba dajati pošiljaču posebne naznanila.

(5) Kadar se blago izroči, ne da bi se bil pobral povzetek, tedaj je odgovorna železnica za škodo do višine povzetka, ter mora jo pošiljaču povrniti precej, a smé si pridržati rekurz proti prejemniku.

(6) Naprej dani povzetek se smé dovoliti, ako po mnenji odpravljajočega uradnika gotovo založen z vrednostjo blaga.

§. 63.

Rok za izročbo.

(1) Rokovi za izročbo se morajo objavljati v tarifah ter ne smejo presegati téh le največinskih rokov:

a) za brzovozno blago:

1. odpravni rok 1 dan
2. prevozni rok:
za vsakih tudi samó le začelih 300 kilometrov 1 dan

b) za navadno blago:

1. odpravni rok 2 dni
2. prevozni rok:
pri razdalji do 100 kilometrov . . . 1 dan
pri večih razdaljah za vsakih tudi samó le začelih 200 kilometrov . . . 1 dan

(2) Ako gré prevoz iz ozemlja ene železnične uprave v ozemlje druge uprave, ki se s prvo stika, preračunijo se prevozni rokovi iz vse razdalje med oddajno in med namembno postajo, odpravni rokovi pa se ne gledé na število upravnih ozemljij, ki se jih prevoz dotakne, preračunijo samó enkrat.

(3) Železničnim upravam je dovoljeno, z odobrom nadzornega oblastva določiti prikladne rokove za nastopne slučaje:

1. Za tako blago, čegar prevažanje je železnica prevzela od krajev ali do krajev, ležečih v strani od železnice (blagóvne postranske postaje).

2. Za nenavadne prometne razmere, pri čemer je dovoljeno, ustanavljati prikladne rokove izjemoma s pridržkom, da jih odobri nadzorno oblastvo.

3. Za železnice manjše važnosti in pa za prehod na železnice z drugačno raztečino.

4. Ako se blagó mora voziti črez reko, kjer ni mostú, ali po kaki spojini železnici, ki veže dvé železnici, vdeležujoči se prometa.

5. Poleg tega je moči za prehod z ene železnice na drugo ali celó za prehod z ene proge na

drugo progo iste železnične uprave dovoliti za vsak prehod priklado, in to za odpravni rok največ 6 ur pri brzovoznem blagu in največ 12 ur pri navadnem blagu.

Prikladne rokove je treba objaviti, kakor gre. Iz razglosa se mora razvideti, ali in katero oblastvo jih je odobrilo, ali pa, ali je tako odobrilo še pridržano. V poslednjem slučaji se mora dodatno dodeljeno odobrilo objaviti s posebnim razglasom v 8 dnéh. Ustanovitev prikladnih rokov je brez vsake moči, če kesneje nadzorno oblastvo odreče svoje odobrilo ali če se dodeljeno odobrilo ne objavi o pravem času.

(4) Rok za izročbo se začinja, razen v slučaji §. 55., odstavek 3., s polnočjo, ki pride prva po prevzetji blaga z voznim listom vréd (§. 54., odstavek 1.) ter je dostan, če se je v teku njega blago prejemniku ali tisti osebi, kateri je moči izročbo veljavno opraviti, dopeljalo ali v domovanje ali v opravilnico ali če se je tedaj, kadar bi ta dopeljatev ne bila po volji ali kadar se je izrečno prepovedala (§. 68., odstavek 5.), v navedenem roku dalo za prejemnika na pošto ali se mu res kako drugači do poslalo pismeno naznanilo o prihodu blaga.

(5) Pri blagu, katero je poslano, da naj ostane na železnici in pa pri takem blagu, katerega prejemnik je prepovedal, da se mu dopošlje pismeno priznanilo, je rok za izročbo dostan, ako se blago v teku njega pripravi za prejem na namembni postaji.

(6) Tek rokov za izročbo neha za čas colnijske ali davčnouradne ali policijske odprave in pa za čas, ko se obrat zmoti brez krivde železnice, vsled česar se začasno zabrani pričetek ali nadaljevanje prevoza.

(7) Ako je prvi dan po oddaji blagá v prevoz nedelja ali praznik, pričné se pri navadnem blagu rok za izročbo 24 ur kesneje.

(8) Ako je poslednji dan rokú za izročbo nedelja ali praznik, neha pri navadnem blagu rok za izročbo še le prihodnji delovnik.

(9) Ako tovarno blago, čegar rok za izročbo izteče v soboto o polnoči, dojde tega dné po 6 uri zvečer, neha rok za izročbo še le prihodnjo nedeljo o polnoči.

(10) Izjemne tarife sè znižanimi cenami in podaljšanimi rokovi za izročbo so dovoljene po posebnem odobrilu nadzornega oblastva.

§. 64.

O pravici pošiljača, razpolagati z blagom.

(1) Samó in edino pošiljač ima pravico, ukazati, da naj se blagó na pošiljajoči postaji zopet vrne, medpotoma ustavi ali pa izroči v kraji namembe ali na kaki vmes ležeči postaji kakemu drugemu prejemniku, kakor tistemu, ki je imenovan v voznem listu.

(2) Ta pravica pak gré v slučajih, da se je izdal duplikat voznega lista ali pa vzprejemnica (§. 54., odstavek 5. in 7.), pošiljaču samó takrat, kadar pokaže duplikat voznega lista ali vzprejemnico. Ako železnica sluša ukazala pošiljačeva, ne da bi zahtevala, naj ji pokaže duplikat voznega lista ali vzprejemnico, porok je za škodo, ki s tem nastane prejemniku, kateremu je pošiljač izročil to listino.

(3) Taka ukazala slušati je železnica dolžna samó takrat, kadar ji dojdejo po pošiljajoči postaji.

(4) Pošiljačeva pravica, da razpolaga z blagom, neha, tudi če ima duplikat voznega lista ali vzprejemnico, tedaj, kadar se je vozni list precej potém, ko je blagó došlo v kraj namembe, izročil prejemniku ali ko je tá železnici vročil tožbo, pričeto v zmyslu člena 66. Ako se je to zgodilo, slušati mora železnica samó ukazala omenjenega prejemnika, ker bi mu sicer postala odgovorna za blagó.

(5) Železnica smé izvršitev v odstavku 1. omenjenih ukazil odreči ali odložiti, ali pa ta ukazala drugači izvršiti samó tedaj, kadar bi se motilo pravilno prevažanje, če bi jih slušala.

(6) V prvem odstavku tega člena omenjena ukazala se morajo dati s pismenim izrecilom, katero pošiljač podpiše in katero je narejeno po obrazcu priloge F. To izrecilo je treba tedaj, kadar se je izdal duplikat voznega lista ali pa v vzprejemnica, ponoviti na ti listini, katero je ob enem predložiti železnici in katero naj tá vrne pošiljaču.

(7) Vsako drugači dano ukazilo pošiljačevo je neveljavno.

(8) Železnica smé tirjati vračilo stroškov, ki ji nastanejo po izvršitvi v odstavku 1. omenjenih ukazil, ako ta ukazala niso bila dana vsled njene lastne krivde. Te stroške (kajalnino) je treba v tarifi ustanoviti enkrat za vselej.

(9) Nakazi pošiljača zastran dodatnega nadavka, dodatne zvišbe, znižbe ali odvzetbe povzetka

in pa zastran dodatnega plačila voznine se smejo po preudarku železnice pripustiti s pogojem, da se ta naredba zabeleži na duplikatu voznega lista (na vzprejemnici), ki bi se morda bil izdal.

§. 65.

Ovire prevažanja.

(1) Kadar bi se pričetek ali nadaljevanje železničnega prevoza zabranil prisiloma (po viši sili) ali slučajno, tedaj naj izvzemši slučaj odstavka 3. tega paragrafa, železnica zahteva od pošiljača drugačnih naredeb zastran blaga.

(2) Pošiljač more odstopiti od pogodbe, toda odškodovati mora železnico s plačilom pristojbin, ki jih je ustanoviti v tarifah, ako železnice ne zadene nobena krivda, za stroške, da je prevoz pripravila, potém za stroške za vnovično razkladanje in pa za to, kar bi imela tirjati gledé na razdaljo, katero je morda že vozila blagó.

(3) Ako je moči nadaljevati prevoz po kakem drugem potu, odločuje, ne rušéč ukazil nadzornega oblastva, izdanih zózirom na obči promet, železnica o tém, ali je v korist pošiljaču, prevoz izvršiti v kraj namembe po drugem potu, ali pa prevoz ustaviti in pošiljača poprašati, da naj vkrene drugačna ukazala.

(4) Ako se je izdal duplikat voznega lista ali pa vzprejemnica in pošiljač nima izdane listine, ne smé se z ukazili, v tem členu omenjenimi, izpremeniti oseba prejemnika niti kraj namembe.

§. 66.

Izročba blaga.

(1) Železnica je dolžna, oznamenjenemu prejemniku v kraji namembe izročiti vozni list in blagó proti plačilu zneskov, na videž postavljenih v voznem listu, in proti potrdilu prejema (§. 68., odstavek 7.).

(2) Ko je blagó došlo v kraj namembe, smé se prejemnik nasproti železnici v svojem imenu potegniti za pravice, osnovane na tovarni pogodbi, ako izpolni dolžnosti, ki ga po nji zadenejo, pri čemer ni razložka, ali to dela v svojo korist ali pa v korist koga drugega. Sosebno ima pravico, zahtevati od železnice, da mu dá vozni list in izroči blagó. Ta

pravica neha, ako je pošiljač železnici dal kako v zmislu člena 64. pripustno nasprotno ukazilo.

(3) Za kraj izročbe velja namembna postaja, katero je pošiljač povedal.

(4) Prejemna postaja naj pri izročevanju pobere vse, kar bi imela tirjati po tovarni pogodbi, posebno vse vozne in postranske pristojbine, colnîne in druge razhodke, ki so bili opravljeni zastran prevažanja, takó tudi povzetke, in druge zneske, ki se držé blaga, in to za svoj račun, kakor tudi za račun železnic, ki so vozile pred njo, in pa za račun drugačnih vpravičencev; ona ima za vse te tirjatve na tem blagu pravico upnika ročne zastave. Ta zastavna pravica traja, dokler blago hrani železnica ali kaka tretja oseba, ki jo ima za njo.

§. 67.

Prevzetba blaga po prejemniku.

Prevzemši blagó in vozni list, zaveže se prejemnik, železnici poplačati v voznem listu na videž postavljene zneske. (Vendar prim. §. 61., odstavek 4.).

§. 68.

Postopanje pri izročbi blagá.

(1) Blagó je po méri določila železnic ali dopeljati prejemniku v njegovo domovanje ali pa mu je pismeno priznani njegov prihod. To priznanilo je doposlati prejemniku na njegove stroške najkasneje, ko je blagó došlo in se pripravilo za izročbo, po slih, po pošti ali drugačni priložnosti, ter ga opomniti, da naj blagó prevzame v roku, kateri je določen v tarifi in katerega je oznameniti tudi v priznanilu. Priznanilo se opusti, ako si je prejemnik prepovedal njega določiljanje, in pa pri blagu, ki naj ostane na železnici. Za izdajo priznanila ni smeti računati nobene pristojbine.

(2) Naznanilo o prihodu brzovoznega blaga je treba doposlati, ako izredne razmere ne zahtevajo neizogibno daljšega rokú, najkasneje v dveh urah, blagó pak v domovanje prejemnikovo dopeljati najkasneje v šestih urah po prihodu. Ti rokovi ne tekó ob nedeljah in praznikih od 12. ure o poldne, ob delovnikih pa od 6. ure zvečer do časa, ko se prihodnjega dné pričnú služabne ure. Določila o roku za dostavbo (§. 63.) se s tem ne rušijo.

(3) Železnica smé tam, kjer se ji to primerno zdí, nastaviti dovozne podjetnike, da blagó dovažajo in odvažajo v kraji postaje ali v kraje in s krajev, v strani železnice ležéčih, v poslednjih pa ustanoviti tudi blagovne postranske postaje. Dovožni podjetniki se štejejo v zmislu §. 9. v obratnem pravilniku za železnične ljudi. (Prim. §. 60., odstavek 3.)

(4) Kadar za blagó, čegar namenišče ne leží ob železnici ali je pak postaja, ne vravnana za promet blaga, uprava ní vkrenila naprav za nadaljno prevažanje, tedaj mora železnica, ako pošiljač ali prejemnik ni ničesar vkrenil, da naj se blago precej odpravi dalje, ali prejemniku dati naznanilo v zmislu spredaj stoječih določil ali pa blagó odpraviti naprej po kakem spediterju ali kakem drugem vozniku v kraj namembe na nevarnost in stroške pošiljača.

(5) Tisti prejemniki, ki hočejo sami priti po svoje blago ali posluževati se drugih voznikov kakor onih, katere je železnica postavila, morajo to poprej pismeno o pravem času naznaniti odpravišču blaga, vsakakor še pred dohodom blaga, in ako odpravišče zahteva, z verojetnim potrdilom svojega podpisa. Pravico prejemnikov, da sami hodijo po svoje blagó ali si je dajo dovažati po drugih voznikih kakor onih, ki jih je železnica postavila, sme železnica z ozirom na občo prometno korist z dovolilom nadzornega oblastva omejiti ali popolnoma odpraviti.

(6) Izvzeto je od tega, da prejemnik sam prihaja po nje, tako blagó, katero se mora po colnijskih ali davčnouradnih predpisih ali iz drugih razlogov dovažati v pakovališča ali sklade colne ali davčne uprave.

(7) Blagó se izročuje proti plačilu vozninskih in drugačnih zneskov, ki se ga držé, in proti izdaji prejemnega potrdila. To bodi omejeno samó na to, da se prizná prejem; nadaljna izrecila seobno o breznapačnem in pravočasnem prejemu, ne smejo se zahtevati. Blagó, katerega naj ne dovažá železnica, dá se prejemniku na razpolaganje, ko pokaže po železnici pobotani vozni list, in sicer blagó, katerega mora prejemnik razkladati, na razkladališčih, ostalo blagó pak v odpravnih prostorih (blagovnicah).

(8) Prejemnik ima pravico, pri izročevanju blaga zahtevati, da se v njegovi navzočnosti na kolodvoru dodatno pretehtá. Temu zahtevku mora železnica ugoditi pri blagu v kosih vselej, pri blagu, v vozove naloženem, pak v toliko, kolikor ima za to zadosti tehtalnih priprav. Ako tehtalne priprave kake

železnice ne dopuščajo pretehtavanja v vozove naloženega blaga na kolodvoru, smé prejemnik to pretehtavanje dati opraviti tam, kjer so najbliže za to priprave in sicer v navzočnosti pooblaščenca železničnega. Ako dodatno tehtanje ne pokaže nobenega ubitka teže, ki bi ga morala nositi železnica, plačati mora prejemnik stroške, nastale po dodatnem tehtanju, ali tarifi ustrezajoče pristojbine in pa odškodnino za pooblaščenca, ki se morda odpošlje. Nasproti pak mora železnica, ako se ustanovi kak ubitek teže, ki ga mora ona nositi in ki ni še pripoznan, prejemniku povrniti stroške, ki jih ta ima vsled dodatnega tehtanja.

§. 69.

Rokovi za prevzemanje ne dovažanega blaga.

(1) Blagó, katero mora po tarifi razkladati železnica, se mora v predpisanih opravih urah prevzeti v skladarnine prosti dobi, katero je ustanoviti v tarifi in ki ne smé obsegati več kakor 24 ur po odposlatvi, oziroma prejemu naznanila (prim. §. 68., odstavek 1., v zvezi s §. 63., odstavkom 4.).

(2) Rokovi, v katerih mora prejemnik blagó, katero mora on sam razložiti, razložiti in priti po nje, ustanové se po posebnih predpisih vsake uprave in se morajo, ako se enakomérno izdadó za ves njen okoliš, dati na obče znanje po tarifi, sicer pak na vsaki postaji z razobesilom v odpraviščih in z razglasilom v kakem krajnem listu. Ako se naznanilo o dohodu kakega blaga daje po pošti, pričenjajo se ti rokovi še le tri ure potém, ko se je priznanilo dalo na pošto.

(3) Za blagó, poslano, da ostane na kolodvoru, in pa za blagó, katerega prejemniki so prepovedali, da se jim pismeno priznanja, pričjenja tek v odstavku 1. in 2. omenjenih rokov z dohodom blaga.

(4) Nedelje in prazniki se ne vpoštevajo. Tek razkladalnih rokov (odstavek 2.) neha za dobo colnijske ali davčno-uradne odprave, ako se ta ne zakesni po pošiljači ali po prejemniku. Poslednja naj dokažeta trajno dobo odprave.

(5) Kedor ne pride v rokih, ustanovljenih v tem paragrafu, po blagó, plačati mora skladarnino ali vozovno stójino, katera se ustanovi v tarifah. Tudi ima železnica pravico, da dá blagó, katero mora po tarifi razkladati prejemnik, razložiti na njegovo nevarnost in njegove stroške.

(6) Nasproti mora železnica dokazane stroške za to, da se je o pravem času sicer, pa brez vspeha skušalo blago prevzeti, povrniti tedaj, kadar se blagó potém, ko se je njega dohod priznanil prejemniku, ni najkasneje eno uro po dohodu prejemnika pripravilo za razklad ali izročbo.

(7) Ako je pravilni promèt v nevarnost dejan vsled tega, da se zeló kopiči blagó, smé železnica zvišati skladarnine in vozovne stójine, in ako bi ta naredba še ne zadostovala, skrajšati tudi nakladne rokove in omejiti skladarine prosto dobo za čas, dokler se blagó kopiči, in sicer pazêč predpisov, podanih za ustanovitev prikladnih rokov v §. 63., odstavku 3., št. 2.

§. 70.

Ovire izročbe.

(1) Ako nastane kaka ovira za izročitev, mora prejemna postaja po pošiljajoči postaji nemudoma dati pošiljaču na znanje, kaj ovira izročbo. Nikedar ne smé brez izrečne privolitve pošiljačeve blagá vrniti. To veljá sosebnó o onem blagu, katerega prejem ali prevzetba se zavrne ali ne dá opraviti o pravem času, ali katerega izročba sicer ni mogoča.

(2) Tako blagó naj železnica na nevarnost in stroške pošiljača vzame v sklad in skrbi za nje kakor pošten kupec. Vendar je po svojem preudarku tudi vpravičena, izročiti tako blagó s povzetkom stroškov in razhodkov, ki se ga držé, v sklad kaki javni skladovnici ali kakemu speditérju na račun in nevarnost onega, katerega se tiče, a to mora takoj naznaniti pošiljaču.

(3) Nadalje ima železnica pravico, da:

- a) blagó take vrste, kakor je omenjena v prvem odstavku, ako se kmalu izpridi, ali ako se po krajnih razmerah ne dá niti kam dejati v sklad, niti izročiti kakemu speditérju, takoj,
- b) blagó pak, katerega noče niti prejemnik niti pošiljač več prevzeti, najkasneje v štirih tednih skladarnine proste dobe, ako bi se pak njegova vrednost po daljšem skladu ali stroških, ki vsled tega nastanejo, neprimerno zmanjšala, tudi še prej.

kar se najbolje dá, prodá brez nadaljnih obličnosti. Namerjano prodajo je treba, kolikor mogoče, dati na znanje pošiljaču in mu tudi dati na razpolaganje izkupilo, odbivši od njega stroške.

§. 71.

Kakó naj železnica poistinja izgubo in poškodbo blaga.

(1) V vseh slučajih, ko se blagó izgubi, zmanjša ali poškoduje, morajo železnične uprave precej opraviti natančno preiskavo, nasledek te preiskave zapisati in poročati o njem vdeležencem, ako ti to zahtevajo, vsakakor pak pošiljajoči postaji.

(2) Sosebno ako železnica najde ali sumi, da se je blagó zmanjšalo ali poškodovalo, ali ako tisti, ki smé z blagom razpolagati, trdi to, naj železnica nemudoma sè zapisnikom poistini, v kakem stanji je blagó, koliko znaša škoda, in kolikor mogoče, zakaj in kedaj se je blagó zmanjšalo ali poškodovalo. Sè zapisnikom je treba poistiniti tudi, ako se je blagó izgubilo.

(3) K poistimbam v slučajih, ko se blagó zmanjša ali poškoduje, privzeti je nevedeležene priče ali, ako to zahtevajo okoliščini slučajja, veščake, in ako je moči, tudi tistega, ki ima pravico razpolaganja.

§. 72.

Sodno poistinjanje ovir za izročbo, izgube in poškodbe.

Nerušèč v §§. 70. in 71. omenjenega postopanja, pristoji vsakemu vdeležencu pravica predlagati tudi sodno poistimbo v zmislu določil trgovskega zakonika.

§. 73.

Aktivna legitimacija. Reklamacije.

(1) Pri sodišči se za pravice, izvirajoče iz pogodbe o mednarodnem železničnem prevozu, smé potegniti samo tisti, komur gré pravica, z voznim blagom razpolagati.

(2) Ako pošiljač ne more predložiti duplikata voznega lista, vzprejemnice ali pa potrdila pošiljajoče postaje, da se taka listina ni izdala, smé se za svojo pravico potegniti samo s pritrditvo prejemnika.

(3) Mimosodne zahtevke (reklamacije) je prinašati s potrdilom o vrednosti blaga in z voznim listom, ako se je vozni list predal prejemniku. Železnice morajo take zahtevke preiskovati kolikor moči naglo in jih rešiti s pismeno odloko, ako se ni moči z lepa poravnati.

§. 74.

Poroštvo več železnic.

(1) Tista železnica, ki je z voznim listom prevzela blagó v odpravo, je porok za izvršitev prevoza tudi na naslednjih železnicah proge, po kateri se blago odpravlja, do izročbe.

(2) Vsaka nasledna železnica stopi s tém, da blagó prevzame z izvirnim voznim listom, v zmislu poslednjega v tovrno pogodbo, ter prevzame samostojno dolžnost, opraviti prevoz takó, kakor je povedano v voznem listu.

(3) Vendar je zastran tirjatev iz tovrne pogodbe — ne rušèč s tém rekurza ene železnice proti drugi — moči s tožbo prijeti samó prvo železnico ali tisto, ki je poslednja prevzela blago z voznim listom, ali pa tisto, na katere obratnem kosu se je škoda napravila. Tožitelju je dano na voljo, med oznamenjenimi železnicami izbrati, katero hoče.

(4) Pravica tega izbiranja neha z vložbo tožbe.

§. 75.

Poroštvo za izgubo in poškodbo sploh.

(1) V meri, kakor jo podajajo nastopni členi, porok je železnica za škodo, ki je nastala od časa, ko se je blago prevzelo v odpravo, do časa izročbe s tém, da se je blagó izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo, ako ona ne more dokazati, da je bila škoda napravljena po krivdi tistega, ki ima pravico z blagom razpolagati, ali po kakem njegovem ukazilu, katerega ni železnica kriva, ali po prirodnem svojstvu dotičnega blaga (zlasti po notranji izpričnosti, po sáhnenji, navadnem premóku) ali pa po presili (viši sili).

(2) Šteje se za enako, da se je prejemniku izročilo, če se blago po dohodu na namembni postaji izroči colnijam ali pregledovalnicam, in pa če se v zmislu obratnega pravilnika izroči skladovnicam ali kakemu speditérju.

§. 76.

Omejitev poroštva gledé na kraj namembe.

(2) Ako je na voznem listu kot kraj, kamor naj se blago izroči, zaznamovan tak kraj, ki ni ob železnici, veljá na podstavi tega dogovora poroštvo

železnice kot prevaževalca tovara samó do poslednje železnične postaje. Zastran nadaljne odprave zadenejo zaveznosti speditérja.

(2) Za pošiljatve v take stráni ležeče kraje pak, v katere je železnica vkrenila nadaljno odpravljanje po posebnih napravah (§. 68., odstavek 3.), razteza se poroštvo železnice kot tovrnega voznika na vso prevožnjo.

(3) Ako je pošiljač na voznem listu določil, da naj se blago na kakem ob železnici ležečem kraji izročí ali da naj tam ostane, velja o prevožnji, ako je v voznem listu povedan kak drugačen kraj namembe, da je prevzeta samó do onega prvega, ob železnici ležečega kraja, in železnica je odgovorna samó do izročbe v tem kraji.

§. 77.

Omejitev poroštva pri posebnih nevarnostih.

(1) Železnica ne daje poroštva:

1. gledé tistega blaga, katero se po določilu tarife ali po dogovoru s pošiljačem prevažava v odkritih vozéh,

za škodo, ki je nastala iz nevarnosti, združene s takim prevažanjem.

Pod to nevarnostjo ni razumevati očividnega ubitka na teži ali izgube celih kosov.

2. Gledé tistega blaga, katero vsled pošiljačevega izrecila na voznem listu (§. 58.) pride v od-dajo nezapakovano ali s pomanjkljivim pakovalom, dasi njegovo svojstvo zahteva kako pakovalo za obrambo proti izgubi, zmanjšanju ali poškodbi med prevažanjem,

za škodo, ki je nastala iz nevarnosti, združene s tem, da ni bilo zapakovano ali da je bilo pakovalo pomanjkljivo;

3. gledé tistega blaga, katero po določilu tarife ali po posebnem dogovoru s pošiljačem naklada in razklada pošiljač, oziroma prejemnik, kolikor je v državnem ozemlju, kjer se blagó naklada in razklada, tako nakladanje in razkladanje pripustno,

za škodo, kar se je zgodí iz nevarnosti, združene z nakladanjem in razkladanjem ali s pomanjkljivim vkladanjem;

4. gledé tistega blaga, katero je po svojem posebnem prirodnem svojstvu zeló v nevarnosti, da

bi se izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo, zlasti zlo-milo, zrijavélo, znotraj se izpridilo, da bi zadeto bilo z nenavadnim premókom, da bi se posušilo ali raz-trosilo,

za škodo, ki nastane iz té nevarnosti;

5. gledé živih živali,

za škodo, ki nastane iz posebne nevarnosti, združene za nje z odpravo téh živali;

6. gledé tistega blaga, vštévši tudi živali, kateremu je po določilu tarife ali po posebnem dogovoru s pošiljačem pridodati spremnika,

za škodo, ki nastane iz nevarnosti, katero odvrniti namerja spremljanje.

(2) Ako se je kaka nastala škoda po okolnostih slučajaja mogla zgoditi iz nevarnosti, v tem paragrafu oznamenjenih, treba misliti, dokler se ne dokaže nasprotno, da škoda res izvira iz té nevarnosti.

(3) Prostost od poroštva se ne more tirjati na podstavi tega paragrafa, ako se dokaže, da je škoda nastala po krivdi železnice ali njenih ljudi.

§. 78.

Omejitev poroštva pri izgubah na teži.

(1) Gledé tistega blagá, katero po svojem naravnem svojstvu praviloma izgubi med prevažanjem nekaj teže, železnica ni dolžna dajati poroštva za izgubo na teži do normalnih postavkov, ki se ustanavljajo spodaj.

(2) Normalni postavek za pravilno izgubo na teži znaša dva odstotka pri tekočih in vlažnih, in pri nastopnih stvaréh:

barvilni les v opilkih in mlet,

skorja ali lubje,

koreníne,

sladke korenínice,

rezani tobak,

maščobe,

milo vsake vrste in trdo olje,

sveži plodovi,

sveži tobakovi listi,

ovčja volna,

kože,

kožice,

usnje,

suho in pečeno sadje,

živalske kite,

rogovi in parklji.

kosti (cele in mléte),

suhe ribe,

hmelj,

sveža lepfla.

(3) Pri vseh drugih suhih stvareh v odstavku 1. oznamenjene vrste znaša normalni postavek en odstotek.

(4) Normalni postavek je šteti vsakemu kosu posebe, ako se več kosov dá vkupe z enim voznim listom odpravljati ter je teža vsakega posameznega kosa posebe zaznamovana v voznem listu ali se more drugači dokazati.

(5) Ta omejitev poroštvene dolžnosti nima veljave, ako se dokaže, da izguba na teži po okolnostih, kakoršne so bile, ni pri blagu nastala vsled prirodnega svojstva njegovega ali da ustanovljeni odstotni postavek ne ustreza temu svojstvu ali drugim okolnostim tega slučaja.

(6) Kadar se blagó popolnoma izgubi, ni dopuščeno, odbijati kaj za izgubo na teži.

§. 79.

Slutnja za izgubo blaga.

Kedór je vpravičen tožiti, smé brez nadaljnega dokaza šteti blagó za izgubljeno, ako se njegova izročba zamudi za več kakor 30 dní po preteku roku za izročevanje (§. 63.).

§. 80.

Višina odškodnine pri izgubi blaga.

Ako mora na podstavi spredaj stoječih določil železnica povrniti popolnoma ali deloma izgubljeno blago, povrniti treba navadno trgovinsko vrednost, in ako bi take ne bilo, navadno vrednost, kakoršno je enakovrstno blagó imelo v odpošiljalnem kraju ob času, ko se je blago prevzelo v odpravo. Razen tega je treba še povrniti, kar se je morda že plačalo colnine in drugih stroškov in pa vožnínne.

§. 81.

Višina odškodnine pri znižanih izjemnih tarifah.

Železnicam je dovoljeno, objaviti posebne, največinski znesek, ki se povrne, ako se blagó izgubi, zmanjša ali poškoduje, določujoče pogoje (posebne tarife), kolikor té posebne tarife obsegajo nasproti navadnim tarifam vsake železnice znižane cene za ves prevoz in enak največinski znesek velja za vso pot prevoza.

§. 82.

Ako se blago zopet najde.

(1) Kedor ima pravico do odškodnine, smé si tedaj, kadar prevzema odškodnino za izgubljeno škodo, v pobotnici pridržati, da mu mora železnična uprava nemudoma dati na znanje to, ako bi se blago zopet našlo v štirih mesecih po preteku roku za izročitev. O tem pridržku je treba izdati potrdilo.

(2) V tem slučaji smé vpravičenec do odškodnine v 30 dneh potém, ko je to naznanilo prejel, zahtevati, da se mu blagó proti vračilu plačane odškodnine izroči stroškov prosto, kakor si izbere, ali v kraj, od koder se je odposlalo ali pa v kraj namembe, ki je povedan v voznem listu.

(3) Ako se ni napravil v prvem odstavku omenjeni pridržek, ali pa, ako vpravičenec do odškodnine ni v tridesetdnevem roku, omenjenem v drugem odstavku, zglsil svojega zahtevka, ali naposled, ako se je blago zopet našlo še le po 4 mesecih po preteku roku za izročitev, smé železnica sè zopet najdenim blagom prosto razpolagati.

§. 83.

Višina odškodnine pri poškodbi blaga.

Kadar se blagó poškoduje, mora plačati železnica ves znesek, za katerega je blago menj vredno. Ako se je prevažalo po izjemni tarifi v zmislu paragrafa 81., zniža se razmeroma znesek odškodnine, ki ga je plačati.

§. 84.

Izrecilo o koristi pravočasne izročbe.

(1) Pošiljač more izrecilo o koristi pravočasne izročbe podati s pravnimi učinki, povedanimi v §. 85. in 87. V tem slučaji je plačati priklado k voznini, katera se ustanovi v tarifi.

(2) Vsoto, s katero se izreka korist pravočasne izročbe, treba je na voznem listu vpisati s črkami tam, kjer je za to oznamenjeno mesto.

(3) Priklada k voznini za izrecilo o koristi pravočasne izročbe ne smé presegati 5 od tisoč izrečene vsote za vsakih pričetih 200 kilometrov.

(4) Najmanjša priklada k voznini, ki naj se pobira, znaša 20 krajcarjev a. v.

(5) Zneski s prebitkom se okrožujejo samó na 5 krajcarjev a. v.

§. 85.

Višina odškodnine za izgubo ali poškodbo pri izrecilu o koristi pravočasne izročbe.

Ako se je podalo izrecilo o vsoti, združeni s koristjo pravočasne izročbe, more se vpravičencu, če se blagó izgubi, zmanjša ali poškoduje, poleg odškodnine, ustanovljene v §§. 80. in 83., prisoditi še nadaljno vračilo škode do onega zneska, kakor je v izrecilu ustanovljen. Da ga je ta nadaljna škoda res zadela in v kaki meri, to mora vpravičeneec dokazati.

§. 86.

Poroštvo za zamudo rokú za izročbo.

Železnica je porok za škodo, katera nastane po zamudi rokú za izročbo (§. 63.), kolikor ne more dokazati, da je zamude kriv kak dogodek, ki ga ni ona niti provzročila, niti mogla odvrniti.

§. 87.

Višina odškodnine pri zamudi rokú za izročbo.

Ako se na podstavi spredaj stoječega paragrafa mora dajati vračilo za zamudo rokú za izročbo, moči je zahtevati nastopna vračila.

I. Ako se ni podalo izrecilo o koristi pravočasne izročbe:

1. brez dokazila škode, če zamuda presega 12 ur:

pri zamudi:

vštevši do 1 dneva	$\frac{1}{10}$	voznine,
" "	2 dni	$\frac{2}{10}$ "
" "	3 "	$\frac{3}{10}$ "
4 "	4 "	$\frac{4}{10}$ "
pri daljši zamudi	$\frac{5}{10}$	"

2. Ako se pa škoda dokaže, moči je zahtevati znesek škode do višine vse voznine.

II. Ako se je podalo izrecilo o koristi pravočasne izročbe:

1. brez dokaza škode, če zamuda presega 12 ur:

pri zamudi

vštevši do 1 dneva	$\frac{2}{10}$	voznine.
" "	2 dni	$\frac{3}{10}$ "
" "	3 "	$\frac{6}{10}$ "
" "	4 "	$\frac{8}{10}$ "
pri daljši zamudi:	vso voznino.	

2. Ako se dokaže škoda, moči je zahtevati znesek škode.

V obéh slučajih ne smé vračilo presegati napovedane vsote, združene s koristjo pravočasne izročbe.

§. 88.

Oškodnina vsled zvičajnosti ali grde nemarnosti.

Da se povrne vsa škoda, moči je zahtevati v vseh slučajih, ko je ta škoda nastala vsled zvijače ali grde nemarnosti železnice.

§. 89.

Kedaj neha poroštvo.

Ako se predmeti, kateri so od prevoza izločeni ali se vanj pripuščajo samó pogojema, oddajajo železnici v prevoz z neresničnim ali nenatančnim izrecilom, ali ako pošiljač v nemar pusti za nje izdane varnostne predpise, neha vsaka poroštevna dolžnost železnice na podstavi tovarne pogodbe.

§. 90.

Kedaj nehajo tirjatve po plačilu voznine in prevzetbi blaga.

(1) Ako so voznina in vse tirjatve, ki se blagá držé, poplačane in se je blago prevzelo, nehajo vsi zahtevki iz tovarne pogodbe nasproti železnici.

(2) Vendar so od tega izvzete:

1. tirjatve odškodnine, pri katerih more vpravičeneec dokazati, da se je škoda napravila vsled zvijače ali grde nemarnosti železnice;

2. tirjatve odškodnine zastran zamude, ako se najkasneje sedmega dné, ne vštevajoč dné prejema, vloži reklamacija pri kaki železnici, katero je moči tirjati po §. 74.

3. tirjatve odškodnine zastran takih pomanjkljivosti, katere je v zmislu §. 71. poistnil prejemnik, preden je blago prevzel, ali katere naj bi se bile po §. 71. dale poistiniti, pa se je to opustilo po krivdi železnice;

4. tirjatve odškodnine zastran pomanjkljivosti, ki se ne dadó od zunaj spoznati in katere so se poistinile po prejemu, toda samó pod nastopnimi uveti:

a) nemudoma potèm, ko se najde škoda, in naj-
 kesneje sedem dni po prejemu blaga se mora
 pri železnici ali pri pristojnem sodišči predati
 predlog za poistimbo v zmislu §. 71.;

b) vpravičenec mora dokazati, da je pomanjklji-
 vost nastala od časa, ko se je blago prevzelo
 v prevoz, in do časa izročbe.

Kadar je pak pošiljač mogel stanje poistiniti
 na prejemni postaji in je bila železnica priprav-
 ljena, to poistimbo tam opraviti, tedaj se ne upo-
 rablja določilo pod št. 4.

(3) Prejemniku je dano na voljo, da se tudi
 potèm, ko je prevzel vozni list in plačal voznino, brani
 blago prevzeti dotlè, dokler se ne sprejme njegov
 predlog za poistimbo pomanjkljivosti, ki jih on trdi.
 Pridrški ob prejemu blagá nimajo nobene veljave,
 ako jim železnica ni pritrčila.

(4) Ako izmed več v voznem listu oznamenjenih
 predmetov nekateri manjkajo pri izročbi, smé pre-
 jemnik v prejemnem potrdilu neizročene predmete
 izločiti, posebe jih zaznamujóč.

(5) Vse v tem paragrafu omenjene tirjatve od-
 škodnine se morajo zglašati pismeno.

§. 91.

Zastaranje.

(1) Tirjatve odškodnine zastran izgube, zmanj-
 šave, poškodbe in zamude, ako se ne poistinjijo po
 pritrčitvi železnice, po poravnavi ali po razsodbi so-
 dišča, zastarajo v enem letu, v slučajih §. 90., št. 1.
 pa v treh letih.

(2) Zastaranje se v slučajih poškodbe ali zmanj-
 šave prične z dném, katerega se je blagó izročilo,
 ako se pak je kak tovorni kos popolnoma izgubil ali
 pa zamudil, z dném, katerega je dotekel rok za
 izročbo.

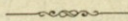
(3) Tirjatve, katere so po določilih §§. 90. in 91.
 minile ali zastarale, ne morejo se tudi po na-
 sprotni tožbi ali po ugovoru spraviti do veljave.

IX. Končna določila.

(1) Obratni pravilnik in izpremembe njegove
 se objavljajo v Državnem zakoniku.

(2) Vsaka železnična uprava mora imeti na
 prodaj izvode obratnega pravilnika, dopolnjene po
 najnovejšem stanji.

Mrliška prehodnica.

Po predpisu v krsto vloženo truplo dné..... ega 18.....
 v (na) (kraj) za (vzrok smrti) umrlega (starost) letnega
 umrle letne

(poklic in stan, imé in priimek umrle osebe, pri otrocih: imé in stan roditeljev) naj se po (železnici,
 na ladiji, vozu) iz (občine, okraja, dežele) preko prenese v pogreb
 v (občino, okraj, deželo)

Ker se je v prevožnjo mrliča, katero je treba pričeti v (dobi)
 v spremstvu (imé in poklic mrličevega spremnika), dalo dovolilo, prosijo se vsa oblastva,
 skozi katerih okraje gré tá mrliški prevoz, da naj ga brez ovir in zadržkov pusté naprej.

..... dné..... ega 18.....

(Pečat.)

(Podpis.)

Priloga B.**P r e d p i s i**

o

predmetih, kateri se pogojevoma pripuščajo v prevažanje.

(§. 50. B. 1.)

I. (1) Petarde za pokalna znamenja po železnicah, da je treba ustaviti, morajo biti trdno zapakovane v papirne odrezke, žagovino ali malec ali kako drugače vendar tako trdno in vsaksebi, da se pločevinske kapice ne morejo niti ena druge niti kake druge telesnine dotikati. Zaboji, v katere se zapakujejo, morajo biti narejeni iz najmenj po 26 milimetrov debelih ščepljenih desák (žaganic), z lesenimi vijaki spojeni, popolnem trdni (ne propuščajoči) in v drug tudi trden zaboj vloženi; a vnanji zaboj ne sme imeti večje prostornine kakor 0·06 kubičnega metra.

(2) Pošiljatev se samo tedaj prevzame v prevoz, če imajo vozni listi uradno potrdilo, da je roba po predpisih zapakovana ali vložena.

II. Vžigalne kapice za strelno orožje ali puške in izstrelki (strelivo), vžigalna zrcala, ne raznosna netila in tulci ali kozulje patron z netilnimi priredbami se morajo vlagati skrbno v trdne zaboje ali sode in na vsak posamezen tovorec (*collo*) mora biti prilepljen poseben listič, kažóč vsebino, na pr. „Vžigalne kapice“ ali pa „vžigalna zrcala“ itd. (Zastran raznosnih vžigal primerjaj št. XXXVI.)

III. Vžigalni klinčki in druga vžigala na drgnjenje in na potezanje (kakor netilne svečice, gobe itd.) naj se v shranke iz močne železne pločevine ali iz trdno staknjénega lesa, katere ne smejo biti črez 1·2 kubičnega metra velike, vlagajo skrbno in takó trdno, da se napolni ves prostor teh shranek. Na lesenih zabojih je od zunaj razločno povedati, kaj imajo v sebi.

IV. Varnostni zapalniki, to je zapalne vrvce, sestojéče iz tenkega, gostega mešička, kateri ima v sebi razmeroma malo smodnika, spadajo pod predpise, dane v št. III. (Zastran drugačnih zapalnih vrvic prim. št. XXXVI.)

V. Bucherjeve ognjegasne škatlice v pločevinskih tulcih ali kozuljah se pripuščajo v prevoz samo v zabojih, po 10 kilogramov največ obsegajočih, ki so od znotraj zalepljeni s papirjem

in poleg tega oklenjeni v večih, tudi prelepljenih zabojih.

VI. (1) Navadni (beli ali rumeni) fosfor se mora, obdan z vodo, v pločevinskih pušicah, ki obsegajo po 30 kilogramov največ in so zalotane, trdno vlagati v močne zaboje. Zaboji morajo razen tega imeti močna ročaja, ne smejo vagati črez 100⁴ kilogramov in morajo od zunaj oznamenjeni biti, da obsegajo „navadni rumeni (beli) fosfor“, in z besedo „zgoraj“.

(2) Amorfní (rudeči) fosfor je vlagati v dobro zalotane plehove pušice, ki se vdevajo v močne zaboje z žagovino. Ti zaboji ne smejo vagati črez 90 kilogramov in morajo imeti oznamenilo od zunaj, da obsegajo „rudeči fosfor“.

VII. (1) Surov, nekristaliziran žvepleni natrij in patakozvani natronovi kokes (postranski izdelek, ki se dobiva pri narejanji kotranovega olja) se prevzema v prevoz samo v gostozatrtjenih pločevinskih posodah, očiščen, kristaliziran žvepleni natrij pa samo zapakovan v sodih, vode ne propuščajočih, ali v drugih vode ne propuščajočih posodah.

(2) Že rabljena masa za čiščenje plina, imajoča v sebi kaj železa ali mangana — če se ne oddaje na vožnjo vložena v goste shranke iz pločevine — prevzema se v prevoz samo v železnih vozovih. Če ti vozovi nimajo trdno zapirajočih železnih pokrovov, treba je tovor popolnoma pokriti s pregrinjali, ki so z lugom iz klorovega kalcija takó močno napojena, da se ne vnamejo, če se jih plamen neposredoma dotakne. Pošiljač in prejemnik naj nakladanje, oziroma razkladanje z voza oskrbuje sam. Tudi mora pošiljač, če železnična uprava to zahteva, pregrinjala za vozove sám omisliti.

VIII. Celojidin, izdelek, ki se nareja po nepopolnem izhlapevanji alkohola, obseženega v kolodiji, ter je na videž milu podoben, a bistveno sestoji iz kolodijeve volne, prevzema se v prevažanje samo takó, če so posamične plošče celojidina zapakovane takó, da se popolnoma zabrani njihov posušitev.

IX. (1) Žvepleni eter in pa tekočine, ki imajo v sebi po več žveplenega eterja (Hoffmannovec ali Hoffmannove kapljice in kolodij), smejo se pošiljati samó v trdno zaprtih posodah iz kovine ali stekla, ki morajo biti take-le:

1. Ako se ti preparati strnejo v več posodah kot en nakladni kos, morajo te posode biti trdno zapakovane v močne lesene zaboje sè slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

2. Ako se posode posamez zapakujejo, smeje se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednjih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje (roče) ter dovolj pakovalne tvarine notri; krov (štorja), če je iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posameznega tovorca (*collo*) ne sme presegati 60 kilogramov.

(2) Kar se tiče zedinjanja z drugimi predmeti, primerjaj št. XXXV.

X. (1) Žvepleni ogljenec (žvepleni alkohol) se vozi samo in edino na odprtih vozeh brez pogrinjala in samo

ali

1. v trdno zapirajočih posodah iz močne, dobro zanetane železne pločevine z vsebino do 500 kilogramov,

ali

2. v pločevinskih posodah, imajočih 75 kilogramov kosmate teže največ, ki so zgoraj in zdolaj podkrepjene s železnimi vezmi. Take posode morajo biti oklenjene s pletenicami ali dežami ali pa v zaboje zapakovane s slamo, senom, otrobi, žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugačno rahlo tvarino,

ali

3. v steklenih posodah, ki so vložene v močne lesene zaboje s slamo, senom, otrobi, žaganjem, prstjo infuzorijev ali kako drugo rahlo tvarino.

(2) Žvepleni ogljenec, težak največ 2 kilograma se sme z drugimi brezpogojno v odpravo po železnicah pripuščenimi predmeti združevati v en tovorni kos, ako je žvepleni ogljenec v trdno zaprtih pločevinskih posodah in je z drugo vsebino tovorca trdno vložen v močen zaboj s slamo, senom, otrobi, žaganjem ali drugimi rahlimi tvarinami. Tovorec se sme odpravljati samó v odprtih vozeh brez pogrinjala, in na voznem listu mora biti posebe zabeleženo, da tovorec obsega žvepleni ogljenec.

XI. (1) Lesni špirit, surov in rektificiran in aceton — če se ne oddásta v vozéh (basinih), nalašč za to narejenih, ali v sodih, — pripuščata se v odpravo samo v posodah iz kovine ali stekla. Te posode morajo biti zapakovane, kakor je gori pod št. IX. predpisano za žvepleni eter itd.

(2) Zastran zedinjanja z drugimi predmeti primerjaj št. XXXV.

XII. Zeleno apno se vozi samó na odprtih vozéh.

XIII. Klorovokisli kalij in druge klorovokisle soli se morajo skrbno zapakovati v trdne (ne propuščajóče), s papirjem prelepljene sode ali zaboje.

XIV. Pikrinova kislina se odpravlja samó, če se donese po železnici znanem kemiku na voznem listu izdano potrdilo, da dotična pikrinova kislina ní nevarna. (Prim. §. 50. A. 4. c.)

XV. Za tekoče rudninske kisline vsake vrste sosebno žvepleno kislino, vitrijolovo olje, solno kislino — izvzemši solitarjevo kislino in hudičevo olje (zastran teh prim. št. LIV.) in rudečo, kadečo se solitarjevo kislino (zastran te prim. št. XVII.) — veljajo nasledna določila:

1. (1) Ako se ti proizvodi pošiljajo v balonih, steklenicah ali vrčih, morajo posode biti trdno zaprte in dobro vložene v posebne posode ali pletenice, ki imajo močne in zložne držaje.

(2) Ako se pošiljajo v kovinskih ali lesenih posodah ali v posodah iz gume, morajo biti té popolnoma trdno in dobro zaprte.

2. Rudninske kisline se morajo — s pridržkom določil v št. XXXV. — pošiljati vselej vsaka za se in ne skupaj ter se zlasti ne smejo devati v en voz z drugimi kemikalijami.

3. Predpisi pod št. 1. in 2. veljajo tudi za posode, v katerih se vozijo imenovani predmeti. Te vrste posode je treba vselej napovedovati kot take.

4. Rudninske kisline se jemljó, če posamezni enemu voznemu listu pripadajoči kosi niso nad 75 kilogramov težki, po resnični teži, in voznina se računi po nji. Kadar se pod enim voznim listom pošilja eden ali več kosov črez 75 kilogramov teže, sme železnična uprava zahtevati plačilo voznine za 2000 kilogramov, tudi če skupna množina ne dosega 2000 kilogramov. A ta pravica ne veljá, ako se tovorec, ki se je vzprejel kot največ 75 kilogramov težak, še le pozneje najde večja teža. Nakladanje in razkladanje pošiljatev, pri katerih je tudi samo en tovorec črez 75 kilogramov težak, mora oskrbeti pošiljač, oziroma prejemnik. Železnica nima dolžnosti, gledé omenjenih kosov udajati se zahtevom, za drugo blago dopuščenim.

5. Kadar prejemnik takih pošiljatev ne odloži z voza in spravi v stran v tréh dnéh po prihodu na prejemni postaji, oziroma po priznanilu prihoda, tedaj ima železnična uprava pravico, pošiljatev po določilih §. 70., odstavka 2. oddati v skladovnico

ali pa izročiti speditêrju. Ako se to ne more, smé pošiljatve brez vseh drugih formalnosti prodati.

6. Kadar se tekoče rudninske kisline vsake vrste zapakujejo v zaboje sè steklenicami in vrči, smé teža enega zaboja doseči 300 kilogramov in zgoraj pod številko 4. podana določila obveljajo še le, če se ta teža prestopi.

7. (1) Električni akumulatorji v tekočino (zrèjeno žvepleno kislino) pomočeni, naj si bodo z elektriko napolnjeni ali ne, morajo biti prav tako v svojih shrankah gosto zaprti, dobro vdeleni in v posebnih s trdnimi pripravami za priročno rabo opravljenih na notranjem osténji do dobrega sè svinčem (svinčeno pločevino) okovanih vrhnih zabojih vloženi takó, da ni moči priti do nobene sestavine akumulatorjeve.

(2) Vmesni prostor med akumulatorjem in vrhnim zabojem mora biti izpolnjen z vsrebajočo, ognjevarno osamno tvarino, na pr. troskavo volno, infuzorijsko prstjo ali pepelom.

(3) Posamezni elementi ne smejo biti spojeni med seboj. Akumulatorji v steklenih posodah se smejo prevažati samo suhi.

(4) Predpisi pod št. 4., 5. in 6. veljajo tudi za tovorce, ki imajo v sebi v tekočino pomočene akumulatorje.

XVI. (1) Jedki lug (jedki natronov lug, sodin lug, in jedki kalijev lug, pepeličen lug), dalje oljna gošča (ostanki od prečiščanja olja) in brom so podvrženi predpisom pod XV., št. 1., 3. (razen določila pod št. 2., v misel vzetega pri št. 3.), 4. in 5.

(2) Zastran zedinjanja z drugimi predmeti primerjaj št. XXXV.

XVII. O vožnji rudeče, kadeče se solitarne kisline se uporabljajo pod št. XV. (izvemši določila pod št. 6. in 7.) dani predpisi s tem pristavkom, da morajo baloni in steklenice v posodah okroženi biti vsaj z enoliko debelo posušeno prstjo infuzorijev ali drugo primerno suho prstjo.

XVIII. (1) Brezvodna žveplena kislina (anhidrit, takó zvano strjeno olje) se smé voziti samo:

ali

1. v dobro zalotanih trdnih, pocinjenih pušicah iz železne pločevine,

ali

2. v močnih flaškah iz železa ali bakra, katerim so grla neprodušno zaprta, zalepljena in poleg tega še ovita v glinast ovoj.

(2) Pušice in flaške se morajo vlagati v fino zdrobljeno anorgansko tvarino, kakor je troskasta volna, prst infuzorijev, pepel ali enake reči, ter morajo biti trdno zapakovane v močne lesene zaboje.

(3) V ostalem se uporabljajo določila pod št. XV., 2., 3. 4. in 5

XIX. (1) Za pokosti in s pokostjo pomešane barve, nadalje za hlapna in mastna olja in pa za vse vrste êterja, izvzemši žvepleni êter (primerjaj št. IX.) in petrolejev êter (primerjaj št. XXII.), za absolutni alkohol, vinski cvet (špirit), sprit in druge pod št. XI. ne imenovane špirituoze so merodajni predpisi pod št. XV., 1., odst. 1., ako se oddajajo v prevoz v balonih, steklenicah ali vrčih.

(2) Zastran zedinjanja z drugimi predmeti primerjaj št. XXXV.

XX. (1) Petrolej (kamenolje), surov in prečiščen, ako ima pri 17.5° Celzijevih specifično težo najmenj 0.780, ali če tedaj, ko barometer kaže 760 milimetrov (reducirano na višino nad morjem), v Abelovem aparatu ne daje pod 21° Celzijevih vnepljive pare (testni petrolej);

(2) iz kotrana od rjavega premoga narejena olja, če imajo najmenj prej imenovano specifično težo (solarno olje, fotogen itd.);

(3) dalje olja iz premogovega kotrana (benzol, toluol, xylol, kumol itd.), in pa mirbanovo olje (nitrobenzol), zavezana so naslednim določilom:

1. Če se ne rabijo posebni za nje narejeni vozovi, smejo se te stvari voziti samo:

ali

a) v posebno dobrih, trpežnih sodih,

ali

b) v gostih in močnih posodah iz kovine,

ali

c) v posodah iz stekla ali kamenine; ali v tem slučaji se je držati naslednih predpisov:

aa) Ako se več posod dene vkupaj v en kos, morajo biti te posode trdno vložene v močne lesene zaboje sè slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

bb) Ako se posode vlagajo vsaka posamez, sméjo se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednjih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja

ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posameznega tovorca ne smé, ako se uporabljajo steklene posode, presegati 60 kilogramov, ako se pak uporabljajo posode iz kamenine 75 kilogramov.

2. Ako bi se katera posoda med vožnjo pokvarila, dene se precej z voza ter s tem, kar ima še robe v sebi, na pošiljačev račun prodá kar je najbolje mogoče.

3. Vozi se samo na odprtih vozéh. Na odpravo s colnim napovednim postopanjem se vožnja ne prevzema, ker bi to zahtevalo, da se vozom stropi trdno pokrijejo in zapečatijo s svinčnimi pečati.

4. Določila spredaj stoječe št. 3. veljajo tudi za sode in druge posode, v katerih so bile te tvarine vožene. Vsako posodo te vrste je treba napovedovati kot tako.

5. Kar se tiče nakladanja skupaj z drugimi predmeti, primerjaj št. XXXV.

6. Iz voznega lista mora biti očitno, da v odstavku 1. in 2. te številke naštetih predmeti imajo najmanj 0·780 specifične teže ali da petrolej ustreza s kraja navedenemu določilo gledé na vnemališče. Kadar vozni list nima te povedi, tedaj se uporabljajo pogoji vožnje pod št. XXII. (o petrolejevem éterji itd.).

XXI. Petrolej (kaméno olje), surov in očiščen, petrolejeva nafta in prekapine (destilat) iz petroleja in petrolejeve nafte, ako te tvarine pri 17·5° Celzijevih imajo menj kakor 0·780 in več kakor 0·680 specifične teže (benzin, ligroin in snažilno olje) zavezani so naslednim določilom:

1. Če se ne uporabljajo posebni za nje narejeni vozovi, smejo se té stvari voziti:

ali

a) v posebno dobrih, trpežnih sodih,

ali

b) v gostih in močnih posodah iz kovine,

ali

c) v posodah iz stekla ali iz kamenine; ali v tem slučaju se je držati naslednjih predpisov:

aa) Ako se več posod dene skupaj v en kos, morajo biti trdno vložene v močne lesene zaboje sè slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

bb) Ako se posode vlagajo vsaka posamez, sméjo se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednjih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posameznega tovorca (*collo*) ne smé presegati 40 kilogramov.

2. Ako bi se katera posoda med vožnjo pokvarila, dene se precej z voza ter s tem, kar ima še robe v sebi, na pošiljačev račun prodá, kar je moči dobro.

3. Vozi se samo na odprtih vozéh. Na odpravo s colnim napovednim postopanjem se ne prevzema vožnja, ker bi to zahtevalo, da se vozém stropi trdno pokrijejo in zapečatijo s svinčnimi pečati.

4. Določila spredaj omenjene št. 3. veljajo tudi za sode in druge posode, v katerih so bile te tvarine vožene. Vsako tako posodo je treba napovedovati kot tako.

5. Kar se tiče nakladanja skupaj z drugimi predmeti, primerjaj št. XXXV.

6. V slučaju prenakladanja in razkladanja se pletenice ali bednji (deže) sè steklenimi baloni ne smejo voziti na tačkah, niti prenašati na ramah ali na hrbtu, ampak samo za držaje, ki jih imajo imenovane posode.

7. Pletenice in bednje je treba na železničnem vozu varno polagati in primerno pritrjati. Polagajo naj se ne eno na drugo, ampak v enoviti legi eno poleg drugega.

8. Vsak posamičen tovorec je treba opraviti z različnim, na rudečem dnu tiskanim nadpisom: „*Nevarno zastran ognja.*“ Pletenice in deže s posodami iz stekla ali kamenine naj poleg tega imajo še nadpis: „*Mora se nositi.*“ Na vozéh se namešča rudeč listič z nadpisom: „*Oprezno ravnati pri vrenjanji v kakov.*“

9. Iz voznega lista mora biti očitno, da v odstavku 1. te številke naštetih predmeti imajo pri 17·5° Celzijevih menj kakor 0·780 in več kakor 0·680 specifične teže. Kadar vozni list nima te po-

vedi, tedaj se uporabljajo pogoji, postavljeni za vožnjo pod št. XXII. (glede petrolejevega éterja itd.).

XXII. Petrolejev éter (éter kamenega olja, gazolin, neolin itd.) in podobni iz petrolejeve nafte ali rjavopremogovega kotrana narejeni v nemljivi proizvodi, kadar imajo te tvarine pri 17,5° Celzijevih 0,680 ali manj specifične teže,

zavezani so naslednim določilom:

1. Te stvari se smejo voziti samo:

ali

a) v gostih in močnih posodah iz kovine,

ali

b) v posodah iz stekla ali iz kamenine; ali v tem slučaju se je držati naslednjih predpisov:

aa) Ako se več posod dne vkupe v en kos, morajo biti trdno vložene v močne lesene zabojne sè slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

bb) Ako se posode vlagajo vsaka posamez, smejo se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednjih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posamičnega tovorca (*collo*) ne sme presezati 40 kilogramov.

c) v neprodušno zaprtih kotlovskih (basenskih) vozovih.

2. Ako bi se katera posoda med vožnjo pokvarila, dene se precej z voza ter s tem, kar ima še robe v sebi, na pošiljačev račun prodá, kar je mogoče dobro.

3. Vozi se samo na odprtih vozéh. Na odpravo s colnim napovednim postopanjem se ne prevzema vožnja, ker bi to zahtevalo, da se vozom stropi trdno pokrijejo in zapečatijo sè svinčenimi pečati.

4. Določila spredaj omenjene št. 3. veljajo tudi za posode, v katerih so bile te tvarine vožene. Vsako tako posodo je treba napovedovati kot tako.

5. Kar se tiče nakladanja vkupe z drugimi predmeti, primerjaj št. XXXV.

6. V slučaju prenakladanja in nakladanja se pletenice ali bednji (deže) se steklenimi baloni ne smejo voziti na tačkah, niti prenašati na ramah ali na hrbtu, ampak samo za držaje, ki jih imajo imenovane posode.

7. Pletenice in bednje je treba na železničnem vozu varno polagati in primerno pritrjati. Polagajo naj se ne eno na drugo, ampak v enoviti legi eno poleg drugega.

8. Vsak posamičen tovorec je treba opraviti z različnim, na rudečem dnu tiskanim napisom: „*Nevarno zastran ognja*“. Pletenice in deže s posodami iz stekla ali kamenine naj poleg tega imajo še napis: „*Mora se nositi*“. Na vozéh se namešča rudeč listič z napisom: „*Oprezno ravnati pri vrejanji vlakov*“.

9. Razen tega se uporabljajo določila pod št. XV., 4., 5. in 6.

XXIII. (1) Terpentinovo olje in druga smrdljiva olja, tudi salmijakovec, vozijo se samo na odprtih vozéh.

(2) To določilo veljá tudi za sode in druge posode, v katerih so se te tvarine vozile. Vsako tako posodo je treba napovedovati kot tako.

(3) Gledé nakladanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj št. XXXV.

XXIV. Ne tekoče arzenikalije, zlasti arzenasta kislina, rumen arzenik (mišnica, operment), rudeči arzenik (realgar), črepna mišnica (kobalt) itd. se prevzemajo samo tedaj, ako sta:

1. na vsaki pošiljavi v različnih pisemenih s črno oljnato barvo zapisani besedi „arzenik (mišnica, strup)“, in

2. če so takole zapakovane ali vložene, namreč:

ali

a) v dvojnatih sodih ali zabojih; dna sodom je vtrditi z notranjimi obroči a pokrove zabojem z obroči ali železnimi vezili. Notranji sodi ali zaboji naj bodo iz močnega suhega lesa ter od znotraj zalepljeni z gostim platnom ali drugimi enakimi gostimi tkaninami;

ali

b) v vrečah iz platna, s kotranom napojenega, ki so vložene v enovite sode iz močnega suhega lesa;

ali

c) v zalotanih pločevinskih valjih, ki so oblečeni s trdnimi lesenimi plašči (površnimi sodi), katerim so dna vtrjena z vložnimi obroči.

XXV. Tekoče arzenikalije, posebno arzenova kislina, podvržene so določilom pod XXIV. št. 1. in pod XV., št. 1., 3., (razen pri 3., omenjenih določil pod št. 2.), 4. in 5.

XXVI. Drugi strupeni kovinski preparati (strupene kovinske soli itd.), kamor spadajo zlasti preparati živega srebra, kakor so: sublimat, kalomel, beli in rudeči precipitat, cinober; dalje bakrene soli in barve, kakor so: bakreni vitrijol, zeleni volk, zelena in modra bakrena barvila, tudi svinčeni preparati, kakor so: svinčeni glaj (masikot), svinčene rusovine (meniki), svinčeni cukrer in druge svinčene barve, tudi cinkov prah in cinov ter antimonov pepel, smejo se v prevoz oddajati samo v gostih, iz trdnega, suhega lesa napravljenih sodih ali zabojih, kateri imajo notranje obroče, oziroma vezila okoli sebe. Ti oklepi naj bodo taki, da se tvarine skozi poke ne morejo prašiti med vožnjo, ob kateri se ni moči ogniti majanja, stresanja itd.

XXVII. (1) Droži, tekoče kakor strjene, naj se oddajajo v odpravo v posodah, ki niso neprodušno zaprte. Ako železniška uprava dovoljuje oddajo v drugih posodah, ima pravico, zahtevati od pošiljatelja, da se zaveže:

1. ne zahtevati nikakega vračila, ako bi stične železnice zavrnille take pošiljatve; a pri tem je misliti, da se železnične uprave o dovolitvi v začetku omenjene vrste pakovanja zedinijo že naprej in se taista smé zavrniti samo tedaj, kadar se poistini, da je posoda ali vsebina poškodovana;

2. poravnati vsako škodo, katera bi zadela drugo blago ali pa gradivo po takem prevažanju, in to proti temu, da se mu le predloži prost račun o stroških; njegovo resničnost v vsakem oziru pripozna že naprej enkrat za vselej;

3. ne zahtevati nikakega vračila za poškodovanje ali pomanjkanje na posodah ali njih vsebini, ki bi nastalo vsled omenjenega prevažanja.

(2) O stisnjenih drožeh (kravajcih) se ne uporabljajo zgoraj podane omejitve prevoza.

XXVIII. (1) Žužel (saje od smolovine) in druge prašnate vrste sáj se v odpravo pripuščajo samo zapakovane v gostih ovijalih (vrečah, sodih, zabojih i. e. r.), ki so varna proti temu, da se vsebina ne praši iz njih.

(2) Ako so saje sveže žarjene, rabiti je za njih pakovanje majhne, v trajne koše zapakovane bečvice ali posode, ki so od znotraj gosto preplepljene s papirjem, platnom ali enakimi tvarinami.

(3) Iz voznega lista mora biti razvidno, ali so saje sveže žarjene ali ne, ker sicer se ž njimi postopa kakor sè sveže žarjenimi.

XXIX. (1) Zmleto ali zrnato oglje iz drv se dopušča v prevoz samo, če je vloženo, kakor gré.

(2) Ako je oglje ravno žgano, naj se deva, ali

a) v shranke iz močne pločevine, ki so tako zaprte, da ne puščajo zraka;

b) v neprodušne sode, narejene iz več leg prav močne in toge, pokoščene lepenke (t. im. američanske sode), ki sta jim oba konca z železnimi obroči obita, katerih dna so iz močnega sukanega lesa sè železnimi vijaki privita k železnim obročem in katerih stiki so skrbno zalepljeni s progami iz papirja ali platna.

(3) Kadar se odda v prevoz mleto ali zrnato oglje iz drv, mora biti iz nakladnega lista razvidno, ali je bilo ravnokar žgano ali ne. Ako v voznem listu to ni povedano, šteje se, da je ravnokar žgano, in prevoz se dopušča samo, ako je po predpisu vloženo.

XXX. (1) Preobtežene *cordonnet-*, *souple-*, *bourre de soie-* in *chappe-*svile v štrenah se dopuščajo v prevoz samo v zabojih. Pri zabojih, ki imajo nad 12 centimetrov notranje višine, morajo biti med posameznimi pokladami svile, katere so v njih, po 2 centimetra visoki votli prostori. Te votle prostore je narediti iz lesenih bran, katere so iz kvadratnih letev, po 2 centimetra debelih, in 2 centimetra ena od druge ter na koncéh zavezane z dvema tenkima prečnima letvicama. Na stranskih stenah zabojev je napraviti luknje najmanj 1 centimeter široke, ki držé v votle prostore med letvami, takó da je mogoče z drogom dregniti skozi zaboji. Da se luknje na zaboji ne zakrijejo in ne izgubé moči, naj se pribijeta zunaj na kraj vsake strani po dve letvici.

(2) Ako se oddá svila v prevoz, mora biti iz voznega lista razvidno, spada li med prej omenjene vrste ali ne. Ako v voznem listu to ni povedano, šteje se, da spada med nje in prevoz se dopušča samo, ako je vložena po predpisu.

XXXI. (1) Volna, dlaka, umetna volna, pavola, svila, predivo, konopnina, juta v surovini, v odpadkih od predenja in tkanja, kakor cuuje ali krpe za snaženje; dalje vrvarsko blagó, gonilni jermeni iz pavole in konopnine, stremena tkalska, oklepna in za konjsko opravo (glede rabljene volne za snaženje primerjaj odst. 3.) — to blago se odpravlja, če je pomaščeno ali pokoščeno, samo na pokrito izdelanih vozovih ali v odprtih vozovih sè zaporo pogrinjala.

(2) Če se iz voznega lista ne razvidi, ali so imenovane stvari pomaščene ali pokoščene, šteje se, da so take, ter se dela ž njimi, kakor s poslednjimi.

(3) Že rabljena snažilna volna se smé voziti samo v trdnih, dobro zaprtih sodih, zabojih ali drugih posodah.

XXXII. Živalski odpadki, kateri lahko gnijó, kakor so nesoljene sveže kože, tolšče, kite, kosti, rogovi, parklji, ne povapnjeno sveže klejno usnje, in pa druge posebno zoperno dišeče in gnjusne stvari, vendar ne tiste, ki so našteté pod št. LV. in LVI., prejemajo se in odvažajo samó pod naslednimi pogoji:

1. Določiti čas in rok nakladanja in razkladanja in pa privoza ter odvoza, kakor tudi določiti vlak, s katerim naj se prevažá tako blago, pristojni upravi.

2. Zadosti očiščene in suhe kosti, stisnjen loj, rogovi brez mehú, to je brez roženega nastavka čelne kosti, suhi, parklji, to je rôžni črevlji preživáčev in prašičev brez kosti in mehkovin pripuščajo se v posameznih pošiljatvah, vloženi v dobre vreče.

3. Posamezne pošiljatve, tu gori pod 2 ne imenovanih predmetov té vrste se pripuščajo samó vložene v trdne, gosto zaprte sode, keble ali zaboje. Vozni listi morajo obsegati natančno označenflo v sodih, kebljih ali zabojih zapakovanih stvari. Vozijo se samó v odprtih vozéh.

4. (1) Sveže kite, ne povapnjeno sveže klejno usnje in pa obéh odpadki, isto tako nesoljene sveže kože, in pa neosnažene kosti s kožnimi in mesnimi vlakni se pripuščajo tudi pri oddaji na vozove naložene v času med 1. dném marca do 31. oktobra samó v takem pakovalu, kakor je predpisano v št. 3.

(2) V mesecih novembru, decembru, januarju in februarju se te pošiljatve pripuščajo v prevažanje

pod tem pogojem, da se brez tega pakovala popolnoma pokrijejo z velikimi dvojnimi, pokotranjenimi pogrinjali. Pogrinjala naj dostavi pošiljač ter jih z nova pokotrani pred vsakim prevozom.

5. Tu gori pod št. 4. ne imenovani predmeti té vrste na vozove naloženi se prevažajo na odprtih vozovih pod zaporo pogrinjal. Potrebna pogrinjala je dolžan dostaviti pošiljač.

6. Železnica smé zahtevati, da se voznina naprej plača pri oddajanji.

7. Stroški za kako razkužbo, ako bi je bilo treba, zadevajo pošiljača, oziroma prejemnika.

XXXIII. Žveplo ne zapakovano se vozi samo v vozovih sè stropom, ali v odprtih vozovih pod zaporo pogrinjal.

XXXIV. Take stvari, ki se lahko vnamejo od isker iz lokomotive, kakor so senó, slama (tudi rajževa slama in laneno steblovje), trstje (razen španjskega), lubje, rupa (šota, razen takozvane mašinske ali stisnjene), celo (nezdrobljeno) oglje od drv (primeri št. XXIX.), rastlinsko predivo in dotični odpadki, odstrižki papirnati, lesna moka, lesninska masa, iverje itd. in pa blagó, narejeno po mešanji ostankov petroleja, smolcev in enakih tvarin s prhkimi gorljivimi telesi, tudi malec, apnena lugovina in tufovica se jemljó, če niso v nič vložene, samo popolnoma pogrnjene in pa pod tem pogojem, da pošiljač in prejemnik nakladanje in razkladanje opravita sama. Tudi mora pošiljač na zahtevo uprave sam dati pogrinjala za te stvari.

XXXV. Ako se pod št. IX., XI., XV., XVI., XIX., vštévši do XXIII. in pa pod št. LI. navedene kemikalije oddadó v prevoz v množinah pod 10 kilogramov, dopuščeno je pod IX., XI., XVI. (razen broma), XIX., vštévši do XXIII. in pa pod št. LI. navedene telesnine z ene, in pod XV. (vštévši brom do 100 gramov teže) navedene telesnine z druge strani med seboj ali z drugimi brezpogojno za železnično vožnjo pripuščenimi predmeti zedinjati v en kos. One telesnine morajo biti jako vstlane v trdno zaprtih steklenih ali pločevinskih flaškah sè slamo, senom, otrobi, žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami v močne zaboje in v voznem listu morajo biti vsaka po imenu navedene.

XXXVI. (1) 1. Strelni in raznosni smodnik (črni smodnik) in enake na Avstrijskem in Ogerskem posobe pripuščene zmesí;

2. patrone iz dinamita in enakih na Avstrijskem in Ogorskem posebe pripuščeni raznesil;

3. gotove smodnikove patrone za ročno strelno orožje (zastran kovinskih patron itd. glej št. XXXVII.);

4. ognjarski predmeti, kolikor ne obsegajo tvarin, ki so po §. 50. A. 4., lit. a do e (vštevši) izključene od prevožnje (zastran ognjarskih predmetov iz móčnega smodnika glej XXXVIII. in zastran bengalskih šelakovih preparatov št. XLII.);

5. vžigalne vrvce, izvzemši varnostne zapalnike (zastran teh glej št. IV.);

6. nitroceluloze, seosebno strelni bombaž, tudi cotton-powder, kolodijeva volna in piropapir (ako imajo té tvarine vsaj 20 odstotkov vode v sebi), nadalje patrone iz tlačnega strelnega bombaža s parafinovo povlako, kolikor so taki preparati pripuščeni na Avstrijskem in Ogorskem (zastran tlačnega strelnega bombaža s 15 in več odstotkov vode in zastran strelnega bombaža v kosmuljah, kakor tudi zastran kolodijeve volne, ako imata obá po 35 odstotkov mokrote, glej št. XXXIX. in XL.);

7. raznosna vžigala, to je: raznosne kapice (raznosne vžigalne kapice) in podkopna vžigala, ki se spravljajo v delovanje z elektriko ali z deganjem,

(e) ti predmeti se pripuščajo v prevažanje samó po predpisih, ki so ustanovljeni ali se še le ustanové v posebnih ukazih.

XXXVII. Gotove patrone, in to:

1. kovinske patrone s tulci (kozuljami), narejenimi samó iz kovine, in

2. patrone, katerih tulci (kozulje) so samó deloma narejeni iz kovine,

prevažajo se pod nastopnimi pogoji:

a) Pri kovinskih patronah morajo biti izstrelki (kroglje) tako trdnó spojeni s kovinskimi tulci, da ni mogoče, da bi se odločili in bi se smodnik razsul. Patrone, katerih tulci so samó deloma iz kovine, namreč iz lepenke in iz kovinskega vnanjega ali notranjega plaščeka, morajo biti take, da je vsa množina smodnika v kovinskem spodnjem delu zaprta sè zatkom ali ploščico in to takó, da se smodnik ne more razsuti tudi tedaj, kadar bi se posamezne patrone zlomile nad kovinskim plaščekom.

b) Patrone je najprej po razdelkih v pločevinske shranke ali toge kartone zapakovati takó trdnó, da se v škatlah ali kartonih ne morejo premikati. Posamezne škatle ali kartone je nato vložiti tesno drugega pri drugem ali drugega nad drugim v dobro izdelane trdne lesene zaboje s 25 do 30 milimetrov trdnimi stenami, in prostore, ki morda ostanejo prazni, izpolniti je z lepenko ali papirnimi odrezki ali suhim tuljem takó gosto, da je popolnoma nemogoče, da bi zaboj med vožnjo mahadral.

c) Teža patron v enem zaboji ne smé presegati 30 kilogramov, kosmata teža enega zaboja pak ne 50 kilogramov.

d) Zaboj se ne sme zabijati sè železnimi žrebliji. Na zaboj je deti napis, ki razločno označenja njegovo vsebino, in pa svinčeno zaporo.

e) Pošiljač mora voznemu listu priložiti izrecilo, katero je sam podpisal in v katerem je povedano tudi znamenje plombe. To izrecilo naj slóve:

„Podpisanec izjavlja, da v voznem listu napovedana, sè znamenjem plombirana pošiljatev gledé na sestavo in na pakovalo ustreza določilom št. XXXVII. priloge B k obratnemu pravilniku po železnicah.

XXXVIII. Ognjarski predmeti (stvari za umetalni ogenj) iz stlačnega móčnega prahu in enakih zmesí se prevažajo pod naslednjimi pogoji:

1. Té stvari ne smejo imeti v sebi nikakih zmesí klorovokislih solí sè žveplom in solitarnokislimi solmi, dalje klorovokislega kalija in krvolužne soli, kakor tudi nikakega živosrebernega sublimata, nikakih amonovih solí katere koli vrste, nikakega cinkovega prahu in nikakega magnezijevega prahu, sploh ne tvarin, katere se z drganjem, pritiskom ali udarom ali pa celo same od sebe lahko vnamejo. Mariveč naj bodo samó iz stlačnega móčnega prahu ali iz podobnih, bistveno iz solitarja, žvepla in oglja sestojéčih zmesí isto tako stlačene narejene. Zrnastega smodnika smé posamezna stvar za umetalni ogenj v sebi imeti samo 30 gramov največ.

2. Skupna teža zmesí ognjarskih stvari, katere so vložene v en tovorec, ne smé presežati 20 kilogramov, zrnasti smodnik, kar ga je v njih, pa ne 2.5 kilograma.

3. Posamezne stvari za umetalni ogenj morajo vsaka zase biti spravljene v kartone, ovite s trdnim papirjem ali v lepenko ali v trden ovojen papir, in zažigalna mesta vsake posamezne stvari naj bodo

zalepljena s papirjem ali katúnom, in to tako, da se zmesí za umetalni ogenj nikakor ne morejo prašiti. Zaboji, ki se rabijo za vkladanje, morajo biti do dobrega napolnjeni, in kaki presledki sè slamo, senom, tuljem (pezdirjem), papirnimi odstrižki in enakimi tvarinami zadelani takó, da se paketi, tudi če se potresajo, nikakor ne morejo geniti. Té izpolnilne snovi morajo biti popolnoma čiste in suhe, zatorej se n. p. sveže seno ali masno pezdirje ne smé rabiti v utrjenje stvari za umetalni ogenj. V zaboje v katerih so stvari za umetalni ogenj, ne smejo se vlagati drugi predmeti.

4. Zaboji morajo biti iz najmenj 22 milimetrov debelih desák dobro izdelani, stranske stene s kljukami druga z drugo spojene, a dno in pokrov z dovolj dolgimi lesenimi vijaki pritrjena; znotraj je zaboje sè zateglim trdnim papirjem popolnoma prelepiti. Vnanje stene zabojev morajo biti popolnoma proste kakih držečih se zmesí ali zmesnih skorjic stvari za umetalni ogenj. Prostornina enega zaboja ne smé presezati 1·2 kubičnega metra, kosmata teža pak 75 kilogramov. Od zunaj je zaboje opraviti z različnim napisom: „Stvari za umetalni ogenj iz móčnega prahú“ in z imenom pošiljača. Tudi je pošiljatve opraviti z napovedbo posameznih vrst stvari za umetalni ogenj, n. pr. rakete, ognjena kolesa, salonski umetalni ogenj i. t. d.

5. Vsaki pošiljatvi mora pošiljač priložiti svoje potrdilo, da se je pazilo na predpise, vkrenjene zgoraj pod št. 1.—4.

XXXIX. Štlačeni strelni bombaž s 15 in več odstotkov vode se prevaža pod naslednimi pogoji:

1. Zadelati ga je trdno v vode ne propuščajóče trpežne, krepkostíne shranke. Te shranke morajo biti opravljene z različnim napisom „Moker, stlačen strelni bombaž“. Kosmata teža enega tovorca ne smé presegati 90 kilogramov.

2. Kot brzovozno blago se ne oddaja in ne odpravlja. Odpravljati se ne smé nikdar z vlaki za osebe, a z vlaki mešanci samó po takih progah, po katerih ne vozijo vlaki za blago.

3. Na voznem listu mora pošiljač, pod uradnim (policijskim ali notarskim) poverjenjem podpisa pismeno potrditi, da je pošiljani strelni bombaž tak in tako zapakovan, da ustreza gori vkrenjenim določilom.

4. Strelni bombaž se smé naložiti v isti voz samó s takim blagom, ki se ne vname lahkó.

5. Smodnik, patrone za ročno strelno orožje, stvari za umetalni ogenj, vžigalne vrvice in vži-

gala spravljati v isti voz sè strelnim bombažem, je prepovedano.

6. V ostalem se sméjo pod št. XXXVI. navedene stvari, če se pazi na posebne za té predpisane pogoje, prevažati v istem vozu sè strelnim bombažem, ako bode strelni bombaž razkladati ob istem času s temi stvarmi in ako shranke strelnega bombaža niso opravljene sè železnimi vezmi.

7. V prevažanje strelnega bombaža rabljene odprle vozove je opraviti z odejami.

XL. (1) Strelni bombaž v kosmuljah in kolodijeva volna se vzprejemata v odpravo, ako imata vsaj 35 odstotkov vode, v neprodušnih posodah, ki so trdno zapakovane v trpežne lesene zaboje.

(2) Na voznem listu mora biti z uradno (po policiji ali po notarji) poverjenima podpisoma pošiljača in železnici znanega kemika potrjeno, da je blago táko in takó zapakovano, kakor ustreza zgorenjim predpisom.

(3) Ako imajo té tvarine menj odstotkov vode, uporabljajo se o njih predpisi, podani pod št. XXXVI., številko 6.

XLI. Pokalni bomboni se pripuščajó v prevoz, če jih po 6 do 12 leží v kartonih, kateri so potem skupaj vloženi v lesene zaboje.

XLII. Bengalski šelakovi preparati brez zapalnikov (plamenske knjige, salonske sveče, baklje, zabavni klinčki, svetilni drogi, bengalske žveplenke in enake reči) se morajo v shranke iz móčne železne pločevine ali iz trdnospojenega lesú, ki niso večje od 1·2 kubičnega metra, zapakovati skrbno in takó, da se popolnoma izpolni prostor shranek. Lesene shranke je od zunaj oznamovati, kaj imajo v sebi.

XLIII. Zapalni (strelni) traki in listki (*amorces*) so zavezani naslednim določilom:

1. Vlagati jih je po 100 kroglic (pilul) največ — katere vse skup ne smejo imeti čez 0·75 grama zapalne mase — v škatle iz lepenke (kartona). Po 12 škatel največ je povzeti v en zvitek in po 12 zvitkov največ je povezati v en trden zveženj ali paket s papirnatim ovitkom.

2. Pakete je vdevati same, brez pridanega drugega predmeta v shranke iz trdne železne pločevine ali v prav trdne lesene zaboje, a one kakor ti naj ne bodo čez 1·2 kubičnega metra veliki, in vlagajo naj se zvežnji takó, da bode med stenami shranke in med vloženi stvarmi najmenj 30 milimetrov prostora, z žagovino, slamo, tuljem, ali podobno

tvarino napolnjenega, takó, da se paketi tudi, kadar se pretresejo, ne morejo geniti ali premakniti.

3. Shranke morajo na sebi nositi poved vsebine in poleg te še razločno oznamenilo pošiljača in fabrike.

4. Vsaki pošiljati mora biti priloženo potrdilo, izdano po fabrikantu in železnici znanem kemiku o tem, da so bili zgoraj pod št. 1. do 3. dani predpisi izpolnjeni.

XLIV. Pokalni bobki se odpravljajo pod naslednjimi pogoji:

1. Pokalne bobke je po 1000 zrn največ, katera vsa vkupe ne smejo v sebi imeti čez 0.5 grama pokalnega srebra, vdevati med žagovino v škatle iz lepenke (kartona), ki so ovite s papirjem.

2. Škatle je vlagati v shranke iz močne železne pločevine, ali v trdne lesene zaboje, ki ene kakor druge nimajo čez 0.5 kubičnega metra prostornine, in brez priloženih drugih predmetov takó, da bode med stenami shranke in njeno vsebino še najmanj 30 milimetrov prostora, z žagovino, slamo, tuljem ali podobno tvarino napolnjenega, da se torej tudi pri stresanju škatle ne morejo geniti ali premakniti.

3. Shranke morajo na sebi imeti razločno povedano ime pošiljača in fabrike in pa oznamenilo vsebine.

4. Vsaki pošiljati mora biti priloženo potrdilo, izdano po fabrikantu in železnici znanem kemiku o tem, da se je pazilo na zgorenje, pod št. 1. do 3. stoječe predpise.

XLV. Plinasta ogljenčeva kislina in rudniški plin sejmljeta v prevoz samo tedaj, kadar njun tlak ne presega 20 atmosfēr, in kadar se oddajeta v posodah iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla, katere so ob uradni preskušnji, opravljene v enem letu pred oddajo, brez stalne premene v obliki prebile najmenj poldrugokrat toliko onega tlakú, pod katerim je ogljenčeva kislina ali rudniški plin pri oddaji. Vsaka posoda mora imeti odprtino, skozi katero se more ogledati notranje osténje, potem varstveno zaklopnico, pipo za odcejanje vode, zaklopnico za polnjenje, oziroma odcejanje, in pa manometer, in vsako leto se mora uradno preskusiti, če je dobra. Uradna zabeležba, na lahko vidnem mestu na posodi, naj razločno kaže, kedaj in na kateri tlak je bila preskušena. V voznem listu je povedati, da tlak oddane ogljenčeve kisline ali rudniškega plina tudi ob toploti do 40 stopinj Celzijevih ne more iti čez tlak 20 atmosfēr. Pošiljač joča postaja je dolžna, prepričati se, da se je pazilo

na zgorenje predpise, sosebno pa, primerjajoč manometrovo stanje s preskusnim zapiskom, o tem, da so se posode gledé tlakú zadostno preskusile.

XLVI. Tekoči plini—ogljjenčeva kislina, duščev okisec, amonijak, klor, vode čista žveplasta kislina in klorovoogljjenčev okis (fosgen) — zavezani so nastopnim določilom:

1. Te tvarine se sméjo oddajati v odpravo samó v shrankah iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla, klorovoogljjenčev okis (fosgen) poleg tega tudi v bakrenih shrankah. Shranke so:

a) ob uradni preiskavi, katero je ponavljati za ogljenčevo kislino, duščev okisec in amonijak vsaka tri leta, za klor, žveplasto kislino in klorovoogljjenčev okis pa vsako leto, morale prebiti notranji tlak, čegar višina je natančneje povedana pod št. 2., ne da bi kazale stalne izpremembe svoje oblike in kake zmanjšane gostosti;

b) one morajo nositi na lahko vidnem mestu nameščeno zabeležbo, ki kaže težo prazne shranke, vstevši zaklopnico z varnostno kapico ali zaporec, in pa pripustno napolnitev v kilogramih po méri določil, danih pod št. 2., in pa dan, katerega se je opravila poslednja preskušnja tlakú;

c) (1) one morajo v obrambo zaklopic imeti kape, iz iste tvarine kakor shranke narejene in na nje krepko navite.

(2) Pri bakrenih posodah za pošiljatve klorovoogljjenčevega okisa (fosgena) je moči vendar uporabljati tudi varnostne kape iz kovanega železa.

(3) Shranke morajo imeti pripravo, ki zabranjuje njih takanje.

(4) Nadalje se sméjo shranke za klorovoogljjenčev okis (fosgen) zapirati namesto s zaklopicami tudi z uvitimi zaporci brez varnostne kape. Ti zaporci morajo zapirati takó tesno, da ni moči po duhu zavohati, kaj je v posodi.

2. Notranji tlak, katerega je uporabljati pri vsaki preskušnji shranek, in največa pripustna napolnitev znašata:

a) za ogljenčevo kislino in duščev okisec: 250 atmosfēr in 1 kilogram tekočine na vsakih 1.34 litra prostornine dotične shranke. Tako ne smé na primer shranka, ki drži 13.40 litra vode, obsegati več kakor 10 kilogramov tekoče ogljenčeve kisline ali duščevega okisa;

- b) za amonijak: 100 atmosfêr in 1 kilogram tekočine na vsakih 1·86 litra prostornine shranke;
- c) za klor: 50 atmosfêr in 1 kilogram tekočine na vsakih 0·9 litra prostornine;
- d) za žveplasto kislino in klorovoogljénčev oksid (fosgen): 30 atmosfêr in 1 kilogram tekočine na vsakih 0·8 litra prostornine.

3. S tekočimi plini napolnjene shranke se ne smejo metati in ne puščati, da bi jih ogrevali solnčni žarki ali pa gorkota od peči.

4. V odpravo je uporabljati samo pokrito narejene vozove ali pa nalašč za tó narejene kotlovske vozove, kateri morajo biti obdani po vrhu z leseno omaro.

XLVII. Klorometilj se vozi samó v močnih, neprodušnih posodah iz kovine in na odprtih vozéh. V mesecih od aprila vstevši do oktobra naj se take pošiljatve ob pošiljačevih stroških pokrijejo s pogrinjali.

XLVIII. Fosforjev triklorid, fosforjev oksiklorid in acetilov klorid se sméjo odpravljati samo:

ali

1. v posodah iz svinca ali bakra (kotlovine), katere so popolnoma goste in imajo dobro zaporo;

ali pa

2. v posodah iz stekla; a v tem slučaju samo, ako se pazi na te-le predpise:

- a) Za odpravo se sméjo rabiti samo debelosténe steklenice, ki so zaprte z dobro vbrušeniimi steklenimi zamaški. Steklene zamaške je oblitni s parafinom; tudi je v obrambo té zakleje črez steklenično grlo privezati klobuk iz pergamentskega papirja.
- b) Steklenice je, če imajo nad 2 kilograma vsebine, vložiti v kovinske, z roči opravljene shranke in jih tako posaditi vanje, da so 30 milimetrov daleč od stén; vmesne prostore je s posušeno prstjo infuzorijev popolnoma pomašiti takó, da se steklenice nikakor ne morejo geniti.
- c) Steklenice z vsebino do 2 kilogramov se pripuščajo v odpravo tudi v močnih, z roči opravljenih lesenih zabojih, kateri so z vmesnimi stenami razdeljeni v toliko oddelkov, kolikor se pošilja steklenic. V en zaboj se ne smé vložiti več kakor štiri steklenice. Steklenice je vpo-

sajati tako, da so 30 milimetrov daleč od stén, vmesne prostore (presledke) pa je s posušeno prstjo infuzorijev popolnoma pomašiti takó, da se steklenice nikakor ne morejo geniti.

d) Na pokrovu pod b) in c) omenjenih shranek je razen póvedi o vsebini namestiti tudi stekleno znamenje.

XLIX. Fosforjev pentaklorid (fosforjev superklorid) je zavezan predpisom, danim pod XLVIII., s to mero, da je pod 2. b) zapovedano pakovanje potrebno še le pri steklenicah, ki imajo nad 5 kilogramov vsebine. Pri steklenicah z vsebino do 5 kilogramov zadostuje pakovanje po 2. c).

L. (1) Vodenčev superoksid je oddajati v posodah, ki niso neprodušno zaprte, in odpravlja se samó v pokrito narejenih ali v odprtih vozovih z odejno zaporo.

(2) Če se ta tvarina pošilja v balonih, steklenicah ali vrčih, morajo biti shranke dobro zapakovane in vložene v posebne, z roči opravljene močne zaboje ali koše.

LI. Preparati, kateri so narejeni iz trpentinovega olja ali špirita z ene strani, in smole z druge strani, kakor so špiritovi laki in sikativi, zavezani so nastopnim predpisom:

1. (1) Ako se ti preparati pošiljajo v balonih, steklenicah ali vrčih, morajo biti shranke tesno zaprte, dobro zapakovane in vložene v posebne, s pravnimi roči opravljene posode ali pletene košare.

(2) Ako se pošiljajo v kovinskih, lesenih ali v shrankah iz gume, morajo imeti shranke popolnoma tesne in dobre zapore.

2. Iz trpentinovega olja in smole narejeni, smrdeči preparati se sméjo voziti samó v odprtih vozovih.

3. Kar se tiče pakovanja vkupe z drugimi predmeti, primerjaj dodatno določilo k št. XXXV.

LII. (1) Pomaščene železne in jeklene treske (treske od vrtenja, vrtanja i. e.) in ostanki od redukcije nitrobenzola iz anilinovih fabrik se odpravljajo, če se ne oddajejo vloženi v neprodušno zaprte posode iz močne železne pločevine, samó v železних vozovih s pokrovi ali pa pod odejno zaporo.

(2) Iz voznega lista mora biti razvidno, ali so železne in jeklene treske pomaščene ali ne, ker sicer se ravna ž njimi kakor s pomaščeniimi.

LIII. V masti ali v olji napojen papir in tulci iz takega papirja se odpravljajo samó v pokrito narejenih ali v odprtih vozovih sè zaporo pogrinjala.

LIV. Za prevažanje navadne solitarjeve kisline in hudičevega olja veljajo pod št. XV., razen št. 6. in 7., dani predpisi. Poleg tega se uporabljajo, ako se té stvari dajejo na železnico v steklenih balonih, steklenicah ali vrčih, tudi še nasledna določila:

1. Za ovoj balonov, steklenic ali vrčev v posodah ali pletenicah rabljene snovi, kakor so slama, senó i. t., morajo biti tako močno napojene s klorokalcijevo raztopino, da se ne vnemó, če se jih naravnost dotakne plamen. Namesto klorokalcijeve raztopine se more rabiti za napajanje tudi raztopina žveplenokislega natrija, klorovega natrija, klorovega magnezija, žveplenokislega magnezija ali železnega klorovca.

2. Pri nakladanji in razkladanji se posode ne smejo voziti na vozičkih, tudi ne nositi na plečih ali na hrbtu, ampak samo za roče, s katerimi so opravljene.

3. Posode ali pletenice naj se ob stenah železniškega voza in pa med seboj pritrđijo z vrvmi. Nakladati se ne smejo ena na drugo, ampak samo ena poleg druge.

LV. Gnoj iz hlevov, in druge fekalije in tvarine iz latrin se jemljó v prevoz samo na cele vozí in pod naslednimi nadaljnimi pogoji:

1. Nakladanje in razkladanje naj opravljata pošiljač in prejemnik, katerih dolžnost je tudi, dolična mesta, kjer se to dela, osnažiti po ukazilu dolične uprave.

2. Upravi pristoji določiti, o katerem času in do kedaj se mora nakladanje ali razkladanje opraviti,

kedaj se mora robapripeljati in odpeljati, in s katerim vlakom se ima voziti.

3. Suh gnoj iz hleva, gol (v nič ne spravljen), se vozi v odprtih vozeh, pokritih s pogrinjali, ki jih móra pošiljač dobaviti.

4. Druge fekalije in latrinske tvarine — če ní posebnih naprav za njih vožnjo — smejo se voziti samo v prav trdnih, gosto zaprtih posodah in na odprtih vozeh. Vsakakor je narediti, da ne more nič tvarine ali tekočine iz posod cureti ali teči, in da se smrad kar je moči ubrani. Na le-to je tudi misliti pri načinu nakladanja in razkladanja.

5. Z drugim blagom vkupe se ta roba ne sme nakladati.

6. Železnica smé zahtevati, da se vóznina plača naprej pri oddajanji.

7. Stroški kake potrebne razkužbe zadenejo pošiljača, oziroma prejemnika.

LVI. Sveža sirišča (sveži telečji želodeci) se prevzemajo v odpravo samó, ako so zapakovana v shranke, ne propuščajóče vode, in z nastopnimi pogoji:

1. Osnažena morajo biti od vseh ostankov jedí in takó osoljena, da se za vsako sirišče (vsak želodec) porabi 15—20 gramov kuhinjske soli.

2. Pri zapakovanji je na dno posode in pa na najvišo plast sirišča potrositi 1 centimeter visoko plast soli.

3. V vóznem listu mora pošiljač potrditi, da je pazil na predpise pod št. 1. in 2.

4. Železnica more zahtevati, da se vóznina plača naprej pri oddajanji.

5. Stroški kake potrebne razkužbe zadenejo pošiljača, oziroma prejemnika.

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 10, 1934

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 10, 1934

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 10, 1934

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 10, 1934

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 10, 1934

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 10, 1934

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 10, 1934

Prigledni pečat železnice

Kolkovna znamka

Brzovozni list.

Na

Št. Lastn. }
Št. Lastn. }
vóz

Postaja

železnice.

Št. Poz. }
vozne karte

Pot prevoza, ki bi se morda nasvetovala }

Tu spodaj zaznamovano blago prejete na podstavi onih določil obratnega pravilnika in tarif, katera veljajo za to pošiljatev.

Znamenje in številka	Številko	Kako je pakovalo	Vsebina	Resnična kosmata teža v kilogramih	Okrožena teža, po kateri je računati v kilogramih

Druga pripustna izrecila:
Davčno-uradno postopanje; oznamenilo spremnih papirjev in svinčenih zapor itd.

Izrecilo o vsoti, združenih s koristjo pravočasne izročbe

Povzetek { dan naprej, po dohodu, Podrobno naštetih povzetek }

v črkah

gl.	kr.

Pošiljačeva opomnja o plačani voznini

....., dne 18.....

Podpis pošiljačev:

Pečat duplikata (vzprejemnice).

Plačano	Račun		Vozninski postavek 100 kg	Pobratije	
	gl.	kr.		gl.	kr.
Pozvetelek { dan naprej, po dohodu }					
Provizija					
Voznina do					
Priklad k voznini za izrecilo o vsoti, združeni s koristjo pravočasne izročbe					
Voznina do					
Priklad k voznini za izrecilo o vsoti, združeni s koristjo pravočasne izročbe					
Voznina do					
Priklad k voznini za izrecilo o vsoti, združeni s koristjo pravočasne izročbe					
Pečat pošiljajoče postaje.	Tehnični pečat.		Pečat prejemne postaje.		

Opomnji. 1. Debelo očrtane dele obrazca naj izpolni železnica, druge pak pošiljač. Ako se oddaja blago, katero mora na voz naložiti pošiljač, mora on vpisati tudi številko in priznake o lastništvu voza. 2. Prehodne pečate je po vrsti udarjati na zadnjo stran računa.

Širina papirja: 38 cm.

Višina 30 cm.

I z r e c í l o.

Odpravišтво blaga
 železnice v je na mojo (našo)
 zahtevo v prevoz po železnici v od mene (nas)
 vzprejelo nastopno blago, katero je po voznem listu z današnjega dné oznamenjeno takó-le, namreč:

.....

.....

.....

Pri tem izrečno priznavam(o), da je to blago bilo oddano

nezapakovano
 pomanjkljivo zapakovano takó, kakor je tukaj popisano *)

.....

.....

.....

in da sem (smo) to očitno izjavil(i) na voznem listu.

..... dné ega 18.....

*) Prečrtati je po svojstvu pošiljatve ali besedo „nezapakovano“ ali pa besede „pomanjkljivo zapakovano takó, kakor je tukaj popisano“.

*) Priznanilo je pri pošiljatvah, sestojčih iz več tovorcev, dajati samó o onih kosih, ki so nezapakovani ali kažejo kako pomanjkljivost v pakovalu.

Dodatna nakaznica.

..... dné..... 18.....

Odpravišтво blaga..... železnice v.....
 prosim(o), da z voznim listom dd..... dné.....
 18..... v prevoz
 na.....
 v.....

oddane, tukaj le oznamenjene pošiljatve

Znamenje in številka	Število	Káko je pakovalo	V s e b i n a	Teža v kilogramih

naj ne izroči v voznem listu imenovanemu prejemniku, ampak

1. vrne semkaj na mojo adresu.
2. pošlje u v....., postaja.....
 železnice.

(Podpis.)

Opomnja. Tiste dele obrazca, ki se ne strinjajo z danim slučajem, je prečrtati.

V slučajih nakaza, omenjenega pod št. 2., dovoljeno je samó, imenovati prejemnika na izvorni namembni postaji ali pa na kaki vmes ležeči postaji.